

**UCHWAŁA NR XVII/117/2016
RADY GMINY TUCZĘPY**

z dnia 9 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r., poz. 1515 ze zm.) w związku z art. 3 ust. 3 oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006r., o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2006 nr 227, poz. 1658, Dz. U. z 2014 r., poz. 1649, z 2015 r., poz. 349 ze zm.), Rada Gminy Tuczępy uchwała co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwoju gminy Tuczępy na lata 2016 – 2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała Nr XII/89/2008 z dnia 30 kwietnia 2008 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy 2008 – 2015.

§ 3.

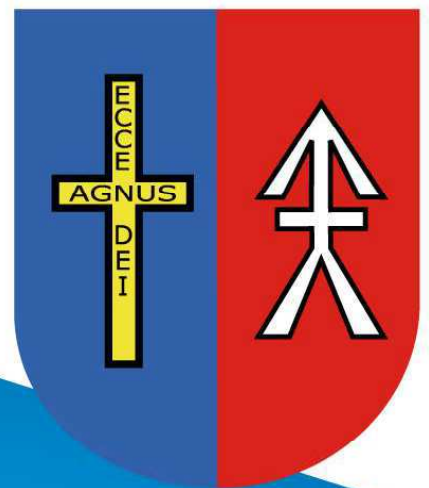
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tuczępy.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Jacek Wilk

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020

Tuczępy, luty 2016

Spis treści

WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	5
1. Istota powstania Strategii	5
2. Metodologia prac nad Strategią	6
3. Struktura dokumentu	8
4. Wnioski z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej	9
4.1. Uwarunkowania przestrzenne i infrastrukturalne	9
4.2. Uwarunkowania gospodarcze	10
4.3. Uwarunkowania społeczne	11
4.4. Uwarunkowania środowiskowe	11
5. Wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego i konsultacji społecznych	12
II. CZĘŚĆ STRATEGICZNA	15
1. Analiza SWOT	15
2. Kierunki rozwoju Gminy Tuczępy	18
2.1. Wizja i misja rozwoju Gminy Tuczępy	18
2.2. Obszary priorytetowe, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań	20
2.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze	29
2.4. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami dokumentów wspólnotowych, krajowych i wojewódzkich o charakterze strategicznym	35
2.5. Źródła finansowania zadań planowanych do realizacji w ramach Strategii	48
2.6. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	50
III. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA	51
1. Wdrażanie, ewaluacja i monitoring Strategii	51
2. Wskaźniki realizacji Strategii	54
PODSUMOWANIE	63
Spis tabel i rysunków	65

WSTĘP

Rozwój społeczno-gospodarczy każdej jednostki terytorialnej wymaga właściwego planowania działań, uwzględniającego odpowiednio zdefiniowane problemy oraz hierarchię działań pod względem ich efektywności i stopnia akceptacji społecznej.

Zarządzanie gminą związane jest z podejmowaniem szeregu działań i decyzji ważnych dla lokalnej społeczności. Aby efektywnie zarządzać gminą potrzebny jest wieloletni plan działań, który będzie wskazywać perspektywiczne kierunki rozwoju danej jednostki samorządu terytorialnego.

Głównym celem tworzenia dokumentu strategicznego, jest zdiagnozowanie priorytetowych obszarów, celów i kierunków rozwoju zmierzających do rozwoju społeczno-gospodarczego.

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020 to wieloletni plan działania, określający strategiczne cele rozwoju Gminy Tuczępy i zawierający takie kierunki oraz działania (projekty inwestycyjne i społeczne), które są niezbędne do realizacji przyjętych założeń strategicznych.

Opracowana Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy pokazuje najbardziej efektywne działania gwarantujące dynamiczny rozwój całego obszaru gminy, tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz powstawania nowych inicjatyw gospodarczych i społecznych.

Podstawą realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy jest założenie maksymalnego wykorzystania szeroko rozumianych wewnętrznych zasobów przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych, w tym potencjału miejscowych podmiotów gospodarczych. Dokument ten oparty jest o dokładną inwentaryzację istniejących zasobów Gminy Tuczępy i walorów jej lokalizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020 definiuje również kierunki procesu przemian przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych na terenie Gminy Tuczępy przyczyniające się do poprawy jakości życia mieszkańców, stanu środowiska naturalnego i kulturowego, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego (stworzenie mechanizmu zachęt do rozwoju rolnictwa, przedsiębiorczości i inwestowania na terenie Gminy Tuczępy), a także odbudowy i rozwoju więzi społecznych.

Reasumując celem opracowania i wdrażania strategii jest wzrost gospodarczy i społeczny Gminy Tuczępy. Może być on osiągnięty przez rozwijanie nowych form działalności gospodarczej, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, z uwzględnieniem zagadnień ochrony stanu środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczo-społecznego, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego.

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy jest tworzona po to, by ukierunkować opisane wyżej przemiany. Świadoma i planowa realizacja zadań i projektów opisanych w strategii, zaowocuje bardziej efektywnym wykorzystaniem istniejących możliwości. Poszczególne działania maksymalnie wykorzystują efekt synergii i kierunkują korzystne zmiany w rejonie objętym strategią.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. Istota powstania strategii

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy powstała z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających potrzebę kompleksowego rozwoju Gminy. Jest ona odpowiedzią na nieustannie zmieniające się wewnętrzne i zewnętrzne warunki społeczno-gospodarcze oraz wzrost konkurencyjności otoczenia.

Struktury wewnętrzne Gminy, a także jej bliższe i dalsze otoczenie ulegają ciągłym zmianom. Zmienia się układ czynników, które mogą zostać wykorzystane w jej rozwoju, pojawiają się nowe szanse i nowe zagrożenia. Na rozwój gminy wpływają również nowe czynniki zewnętrzne, zarówno te sprzyjające jak i te, które mają dla niej skutki negatywne. Struktury wewnętrzne gminy też ulegają ciągłym modyfikacjom.

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy składa się z trzech zasadniczych elementów:

- diagnozy stanu istniejącego - opis i analiza zasobów wewnętrznych i otoczenia gminy (wyniki diagnozy znajdują się w załączniku 1 niniejszego dokumentu),
- analizy SWOT - stanowi podsumowanie diagnozy stanu istniejącego,
- strategicznego planu rozwoju - to najważniejsza część strategii, która określa wizję i misję gminy oraz cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań na rzecz rozwoju gminy.

Strategia ma ułatwić lokalnym władzom podejmowanie decyzji oraz rozwiązywanie problemów natury uwarunkowań przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych, jak również racjonalne organizowanie przyszłych działań. Opracowanie tego dokumentu jest konieczne, gdy gmina zamierza ubiegać się o pozabudżetowe środki pomocowe, zarówno te krajowe jak i zagraniczne.

Horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy zawiera w sobie horyzont czasowy nowego okresu programowania środków UE (perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020), który będzie miał istotny wpływ na kształtowanie działań samorządów terytorialnych, w szczególności w zakresie ich możliwości inwestycyjnych. Kolejnym impulsem przygotowania strategii jest chęć przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości wchodzących w skład gminy, poprzez podejmowanie nowych wyzwań i konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań.

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020 zawiera cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań, jakie należy podjąć, aby zrealizować ustalone priorytety rozwojowe.

2. Metodologia prac nad Strategią

Podczas prac nad dokumentem przyjęto model partycypacyjno-ekspercki, który zakłada udział przedstawicieli społeczeństwa w opracowaniu dokumentu. Włączenie społeczności lokalnej zostało zrealizowane poprzez organizację spotkań z mieszkańcami gminy oraz badania ankietowe. Metoda partycypacyjno - ekspercka jest najbardziej optymalna dla tego typu opracowań, gdyż łączy wiedzę ze społecznym zaangażowaniem i odpowiada na autentyczne potrzeby. Rola społeczności lokalnej jest niezmiernie istotna na każdym etapie konstruowania strategii rozwoju gminy - od definiowania problemów, barier rozwoju, poprzez wskazywanie potencjałów rozwoju, kierunków działań, sposobów rozwiązywania problemów. W ten sposób wytwarza się integracja społeczeństwa lokalnego wokół wspólnych problemów, interesów i dalekosiężnych celów.

Na opracowanie strategii rozwoju gminy składają się następujące etapy:

- organizacyjny - obejmuje podjęcie decyzji o rozpoczęciu prac nad strategią rozwoju gminy, dokonanie wyboru podmiotu opracowującego dokument oraz określenie metodyki prac,
- diagnostyczny - następuje gromadzenie informacji o gminie i formułowanie raportu o jej stanie, tzw. diagnozy stanu istniejącego (ma ona na celu przedstawienie w syntetyczny sposób najistotniejszych problemów funkcjonowania poszczególnych stref rozwoju gminy, stanowi podstawę dla dalszych prac nad strategią),
- zakończeniem tego etapu jest opracowanie uwarunkowań rozwojowych w drodze tzw. analizy SWOT, czyli syntezy istniejącego stanu rozwoju w czterech kategoriach: silnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń,
- planistyczny - obejmuje sformułowanie wizji i misji rozwoju gminy oraz ustalenie struktury celów strategicznych, następnie każdy cel strategiczny zostaje uszczegółowiony poprzez przypisanie mu kilku celów operacyjnych, a każdy cel operacyjny zostaje rozpisany na bardziej szczegółowe kierunki działań,
- upublicznienie projektu strategii - obejmuje konsultacje społeczne projektu strategii przez zebranie wniosków i opinii o projekcie od społeczności lokalnej. Po konsultacjach społecznych dokument zostaje zredagowany i uzupełniony o zasadne wnioski, a następnie zostaje przekazany do uchwalenia przez Radę Gminy.

Przy opracowaniu strategii założono, że powinna być ona zgodna ze schematem „SMART”. Oznacza to, że wyznaczone cele muszą być specyficzne (Specific), mierzalne (Measurable), uzgodnione (Agreed), wykonalne (Real) i określone w czasie (Timed).

W Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020 zdefiniowane zostały następujące cele strategiczne:

CEL STRATEGICZNY 1: FUNKCJONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ

CEL STRATEGICZNY 2: CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE

CEL STRATEGICZNY 3: ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY

CEL STRATEGICZNY 4: NOWOCZESNA I INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Prace nad dokumentem Strategii opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod i modeli partycypacyjno-eksperckich oraz prac analitycznych, takich jak:

- analiza danych zastanych,
- badania społeczne mieszkańców,
- analizy strategiczne,
- spotkania warsztatowe z przedstawicielami instytucji oraz przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi.

Strategia powstała w oparciu o dokument „*Diagnoza strategiczna na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020*”, w którym przedstawiono sytuację społeczno-gospodarczą gminy. Po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich danych opracowano Projekt Strategii, który został udostępniony wszystkim zainteresowanym za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy Tuczępy.

Do głównych materiałów źródłowych, stanowiących materiał analityczny i podstawę do opracowania Strategii należały:

- dane Urzędu Gminy Tuczępy,
- dane Urzędu Statystycznego w Kielcach (Bank Danych Lokalnych),
- wnioski z ankiet zebranych podczas konsultacji społecznych oraz uzyskanych drogą elektroniczną,
- wnioski zgłaszane podczas konsultacji społecznych.

Ponadto przy opracowaniu Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy korzystano z danych zawartych w obowiązujących dokumentach strategicznych i planistycznych Gminy Tuczępy, tj.: Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2008-2015, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tuczępy i Program Ochrony Środowiska dla Gmin Wspólnie Realizujących Przedsięwzięcie pn. "Kompleksowy System Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Rzędowe Gmina Tuczępy".

Podstawą wyznaczenia misji, celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań stanowiły także dokumenty określające politykę regionalną i kierunki rozwoju w skali Unii Europejskiej, kraju, województwa świętokrzyskiego i powiatu buskiego, takie jak:

- „Strategia UE Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”,
- „(Średniookresowa) Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”,
- „Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie”,
- „Raport „Polska 2030. Wyzwania Rozwojowe”,
- „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”,
- „Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020”,
- „Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”,
- „Polityka Transportowa Państwa na lata 2006-2025”,
- „Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020”,
- „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego”,
- „Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014-2020+”,
- „Program ochrony środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2011-2015 z perspektywą do roku 2019”,
- „Strategia Lokalnej Grupy Działania „Królewskie Ponidzie”,
- „Strategia Rozwoju Powiatu Buskiego na lata 2014-2020”,
- „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Buskiego na lata 2012-2015”.

3. Struktura dokumentu

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016–2020 składa się z trzech zasadniczych części odpowiadających logice procesu planowania strategicznego: pierwsza jest częścią wprowadzającą, druga częścią strategiczną, zaś trzecia – wdrożeniową.

Główne przesłanki procesu powstawania Strategii ujęto w części pierwszej: przebieg procesu tworzenia Strategii, wykorzystane metody oraz powody, które skutkowały podjęciem decyzji o przystąpieniu do prac.

W drugiej części, najważniejszej z punktu planowania strategicznego, wskazano problemy oraz kierunki ich rozwiązania. Przedstawione zostały cele szczegółowe i działania priorytetowe odpowiadające przyjętej misji i wizji rozwoju gminy.

W trzeciej części zostało ujęte wdrażanie i monitorowanie Strategii wraz z zestawieniem wskaźników służących do oceny Strategii, procedur i odpowiedzialności.

4. Wnioski z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej

Szczegółowa diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Tuczępy została przedstawiona w dokumencie „*Diagnoza Strategiczna na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020*”. W Diagnozie przedstawiono uwarunkowania przestrzenne, infrastrukturalne, gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Dokonano porównania wybranych dziedzin rozwoju do średniej krajowej, wojewódzkiej oraz do wybranych jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa świętokrzyskiego. Poniżej przedstawione zostały wnioski z wybranych dziedzin społecznych i gospodarczych.

4.1. Uwarunkowania przestrzenne i infrastrukturalne

Gmina Tuczępy położona jest w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Oddalona jest od Buska-Zdroju o około 27 km i od Kielc o około 58 km, dlatego też pozostaje w obszarze bezpośrednich wpływów obu miast (społecznych, ekonomicznych, rekreacyjnych i infrastrukturalnych). Przez teren Gminy przebiega dwie drogi wojewódzkie: nr 756 (Starachowice – Nowa Słupia – Łągów – Raków – Szydłów – Stopnica) i 757 (Opatów – Iwaniska – Bogoria – Staszów – Stopnica) o łącznej długości niemal 9 km oraz osiem dróg powiatowych o łącznej długości prawie 44 km. Powiązania komunikacyjne z wojewódzkim i krajowym układem sieci komunikacyjnej zapewniają także dwie biegnące przez teren gminy linie kolejowe: linia szerokotorowa LHS – hutniczo-siarkowa relacji Hrubieszów – Sławków (Zagłębie Dąbrowskie) i linia normalno-torowa Włoszczowice – Chmielnik. W skład gminy wchodzi 15 sołectw, zaś terytorium gminy obejmuje obszar 84 km², co stanowi 0,72% ogólnej powierzchni województwa świętokrzyskiego i 8,68% powierzchni powiatu buskiego.

Na terenie Gminy Tuczępy w 2014 r. zlokalizowanych było 1 127 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 113 507 m². Wskaźnik powierzchni mieszkalnej przypadającej na jednego mieszkańca Gminy Tuczępy wyniósł w roku 2014 – 29,6 m² i wzrósł w odniesieniu do 2005 roku o 3,3 m²/osobę. W strukturze wiekowej mieszkań zdecydowanie przeważają mieszkania prywatne (domy) powstałe w latach 1945 – 1978 (niemal 64%).

Jeśli chodzi o gospodarkę odpadami to w 2014 roku (GUS, 2013) średnia ilość odpadów przypadająca na jednego mieszkańca Gminy Tuczępy ogółem wyniosła 44,1kg odpadów, a średnia ilość odpadów przypadająca na jednego mieszkańca z gospodarstw domowych wyniosła 30,3 kg.

Gmina Tuczępy jest w 100% zwodociągowana. Z sieci korzysta 95,7% mieszkańców. Wszystkie sołectwa położone na obszarze Gminy zaopatrywane są w wodę z istniejących systemów wodociągowych. Woda do większości sołectw dopływa ze studni głębinowej położonej na terenie miejscowości Szydłów. Tylko część gospodarstw położonych na terenie miejscowości Dobrów i Rzędów korzysta z wody pochodzącej z ujęcia wody zlokalizowanego na terenie gminy Staszów.

Długość sieci wodociągowej (stan na grudzień 2014 GUS) wyniosła 59,6 km i prowadzi do niej 1 109 przyłączy.

Na terenie Gminy Tuczępy oczyszczanie ścieków bytowych pochodzących z gospodarstw domowych odbywa się w systemie mieszanym tj.: systemie kanalizacji zbiorczej, indywidualnym – przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiornikach bezodpływowych (szamba). W Gminie zamontowanych jest 421 szt., przydomowych oczyszczalni ścieków. Dodatkowo na terenie Gminy działają trzy przyobiektove oczyszczalnie ścieków o przepustowości ok. 2,5 m³/dobę, obsługujące Zespół Placówek Oświatowych - Publiczna Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Nizinach, Szkole Podstawowej w Kargowie oraz Gimnazjum w Jarosławicach. W 2014 r. sieć kanalizacyjna mierzyła 16,9 km oraz liczyła 196 przyłączy o rocznym odprowadzeniu ścieków w gospodarstwach domowych na poziomie 15 dm³.

Z sieci gazowej w Gminie Tuczępy, korzysta 1 339 mieszkańców gminy, a długość czynnej sieci ogółem w 2014 r. wyniosła 92 735 m. (dane z GUS za 2014 rok).

4.2. Uwarunkowania gospodarcze

Tuczępy to gmina o charakterze rolniczo - przemysłowym, zasobna w surowce mineralne (siarkę, ropy, piaski i żwiry), które stwarzają potencjalne możliwości do produkcji materiałów budowlanych.

Użytki rolne zajmują 4 632,55 ha, natomiast lasy i grunty leśne stanowią 206,41 ha. Grunty zabudowane i zurbanizowane, pod wodami oraz pozostałe grunty i nieużytki stanowią 2 475,88 ha. Prawdziwym bogactwem gminy Tuczępy są lasy i grunty leśne. Wskaźnik lesistości dla Gminy Tuczępy wynosi 25,5% i jest wyższy niż wskaźnik lesistości dla powiatu buskiego, który kształtuje się na poziomie 10,8% i niewiele niższy niż dla województwa świętokrzyskiego, który wynosi 28,2%. Użytki rolne stanowią 55,40% powierzchni Gminy. Największą powierzchnię użytków rolnych zajmujących powierzchnię 4 633 ha stanowią grunty orne 3 792 ha. Sady stanowią 162 ha, łąki stanowią 1 175 ha wszystkich użytków rolnych, natomiast pastwiska 206 ha. Grunty rolne zabudowane zajmują powierzchnię 2 476 ha.

Tradycje przemysłowe oraz baza gospodarcza i społeczna Gminy Tuczępy, a także dostępność terenów inwestycyjnych stanowią o potencjalnych możliwościach rozwoju gospodarczego Gminy. Szansę rozwoju gospodarczego Gminy Tuczępy stwarza fakt rozwoju Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Na koniec 2014 roku w Gminie Tuczępy funkcjonowało 216 podmiotów gospodarczych, z czego 199 to podmioty prywatne. 92,5% spośród zarejestrowanych podmiotów stanowią mikroprzedsiębiorstwa. Brak jest na terenie Gminy Tuczępy dużych przedsiębiorstw. Większość firm zarejestrowanych w Gminie ma charakter rodzinny i zatrudnia do 9 pracowników. Tworzą one miejsca pracy dla niewielkiej liczby ogółu zatrudnionych.

Sytuację finansową Gminy Tuczępy obrazują wskaźniki dochodów i wydatków ogółem budżetu gminy, wskaźniki dochodów i wydatków ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca.

Na przestrzeni lat 2005-2014 zarówno dochody jak i wydatki ogółem rosły. Pomimo rosnących wydatków brak jest deficytu w budżecie gminy. Problemem jest wielkość dochodów i wydatków w przeliczeniu na jednego mieszkańca, nadal są one niższe od średniej krajowej i wojewódzkiej. Trend rosnących od 10 lat dochodów i wydatków ogółem i brak deficytu w budżecie gminy, pomimo dużych wydatków inwestycyjnych związany był przede wszystkim z wielkością pozyskanych funduszy ze źródeł zewnętrznych. Gmina Tuczępy w latach 2006-2015 zrealizowała przy udziale środków zewnętrznych ponad 20 projektów na łączną kwotę blisko ponad 17 mln zł.

4.3. Uwarunkowania społeczne

Na przestrzeni lat 2005-2014 liczba ludności zamieszkujących Gminę Tuczępy podlegała ciągłemu spadkowi. Na liczbę ludności w Gminie Tuczępy ma wpływ przyrost naturalny oraz saldo migracji. Wskaźnik przyrostu naturalnego jest niekorzystny. Od 2006 r. przyrost naturalny w Gminie jest ujemny. Wskaźnik salda migracji na przestrzeni lat 2005–2014 w Gminie Tuczępy podlegał dużym wahaniom. Od 2005 r. za wyjątkiem 2009 r., 2011 r. i 2014 r. notuje się we Gminie ujemny wskaźnik salda migracji. Wskaźnik salda migracji na pobyt stały na 1000 mieszkańców w Gminie Tuczępy był zdecydowanie niższy w ostatnich latach od średniej dla kraju, powiatu buskiego i województwa świętokrzyskiego. w 2014 r. był korzystniejszy w porównaniu do średniej Polski, województwa świętokrzyskiego i powiatu buskiego.

O sytuacji demograficznej świadczy także struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w procentach ludności ogółem. W Gminie Tuczępy rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, maleje natomiast liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Taka sytuacja potwierdza występujące zjawisko starzejącego się społeczeństwa Gminy Tuczępy.

Na terenie Gminy Tuczępy funkcjonują 3 szkoły podstawowe i gimnazjum. Poziom kształcenia w tych placówkach jest wysoki. Świadczą o tym wyniki z egzaminów w szkołach podstawowych i gimnazjum. Średnie wyniki egzaminów uczniów na obu szczeblach edukacji były wyższe w 2015 roku od średniej w powiecie buskim, województwie świętokrzyskim oraz w Polsce.

4.4. Uwarunkowania środowiskowe

Gmina Tuczępy charakteryzuje się dość wysokimi walorami środowiska naturalnego i kulturowego oraz niewielkim potencjałem turystycznym. Na wysokie walory środowiskowe składają się, m.in. obecność Obszarów Chronionego Krajobrazu, wysoka lesistość oraz znaczna liczba obiektów mających szczególną wartość historyczną i kulturową. Niewielki potencjał

turystyczny spowodowany jest brakiem zbiorników wodnych przystosowanych do pełnienia funkcji rekreacyjnej oraz niewielką liczbą gospodarstw agroturystycznych mogących generować ruch turystyczny. W krajowej waloryzacji turystycznej Gminę Tuczępy zaliczono do terenów o średniej przydatności do wypoczynku.

Na terenie Gminy występuje 3 obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz 29 dóbr kultury nie wpisanych do rejestru zabytków.

5. Wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego i konsultacji społecznych

W trakcie opracowywania dokumentu przeprowadzone zostały konsultacje społeczne. Zorganizowano warsztaty z przedstawicielami różnych grup społecznych. W wyniku rozmów z różnymi środowiskami opracowano wizję, misję i cele strategiczne.

W trakcie procesu konsultacji społecznych można było przedstawiać swoje propozycje projektów do realizacji na terenie gminy. Na etapie konsultacji społecznych przeprowadzone zostały badania ankietowe.

Mieszkańcy gminy wskazywali najważniejsze mocne i słabe strony Gminy oraz szanse i zagrożenia jej rozwoju. Odpowiadali na pytania: dotyczące najważniejszych kierunków rozwoju gminy, co należałoby poprawić, aby mieszkańcom żyło się lepiej?, jakie czynniki decydują o warunkach, poziomie i jakości życia mieszkańców?, wymieniali główne problemy rozwojowe Gminy. Ponadto ocenie ankietowanych poddane zostały różne dziedziny funkcjonowania na terenie gminy, m.in.: dostęp i stan podstawowych mediów w gminie (wodociągi, gaz, energia elektryczna), rozwiązania komunikacyjne na terenie gminy, dostęp do nowoczesnych technologii (komputer, Internet), warunki do prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej, atrakcyjność inwestycyjną gminy (na zewnątrz, dla inwestorów), poziom usług i przetwórstwa, poziom handlu, transportu i magazynowania/przechowywania, poziom estetyki w poszczególnych miejscowościach, jakość terenów rekreacyjnych, stan zagospodarowania przestrzeni publicznej, stan środowiska naturalnego na terenie gminy, atrakcyjność turystyczną, poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej, promocję walorów turystycznych i przyrodniczych gminy, stan lokalnego rynku pracy, dostępność i poziom usług ochrony zdrowia, sposób rozwiązywania problemów społecznych i profilaktyki, poziom rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy, poziom edukacji w gminie, efektywność zagospodarowania przestrzeni, dostępność administracji publicznej, poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej.

Najlepiej został oceniony dostęp i stan podstawowych mediów w gminie (wodociągi, gaz, energia elektryczna), rozwiązania komunikacyjne na terenie gminy, stan budynków użyteczności publicznej, stan środowiska naturalnego na terenie gminy, poziom rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (boiska, place zabaw, parki, ławeczki) oraz liczba obiektów oświatowych w gminie.

Najsłabiej oceniona została sytuacja na lokalnym rynku pracy, poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (noclegowa, gastronomiczna), promocja walorów turystycznych i przyrodniczych gminy, sposób rozwiązywania problemów społecznych i profilaktyki.

Negatywnie oceniono również: poziom dochodów mieszkańców, poziom wykorzystania, odnawialnych źródeł energii na terenie gminy stan zagospodarowania przestrzeni publicznej (parkingi, chodniki, ławki, kosze na śmieci), ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy (dla dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów), poziom handlu, transportu i magazynowania (przechowywania), jakość terenów rekreacyjnych, dostępność i poziom usług ochrony zdrowia (podst. opieka medyczna, apteki, stomatolog).

Jako mocne strony gminy respondenci wskazywali głównie na: zaplecze sportowe, istniejące wolne tereny pod działalność gospodarczą, sprawną administrację, wysoki poziom kształcenia w placówkach oświatowych, zaplecze owocowo-warzywne, dobrą bazę oświatową, dobrą dostępność komunikacyjną.

Słabe strony Gminy to według respondentów: niska opłacalność rolnictwa, słaby dostęp do opieki medycznej, wysokie bezrobocie, słaby rozwój przedsiębiorczości, brak inwestorów zewnętrznych, odpływ ludzi młodych, aktywnych i wykształconych do dużych aglomeracji, brak bazy noclegowej, brak zakładów przemysłowych, brak stałej bazy skupowej i rynków zbytu płodów rolnych.

Według ankietowanych najważniejsze szanse rozwojowe Gminy związane są z: możliwością pozyskania znacznych środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury, wzrostem wykorzystania odnawialnych źródeł energii, dostępem do funduszy UE w latach 2014-2020, rozwojem technologii związanych z pozyskiwaniem energii odnawialnej, współpracą z samorządami wyższego szczebla: powiatem buskim i województwem świętokrzyskim, pozyskaniem inwestorów krajowych i zagranicznych, ukierunkowaniem na ochronę środowiska, rozwojem lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwojem przemysłu rolno-spożywczego, przetwórstwa.

Najważniejsze zagrożenia dla rozwoju Gminy respondenci dostrzegali w: braku perspektyw rozwoju rolnictwa, niskiej opłacalności produkcji rolnej, odpływie wykształconej młodzieży

z terenów wiejskich, braku rynków zbytu dla rolnictwa, wysokim bezrobociu w gminie i regionie, migracji mieszkańców poza granice regionu i kraju, złej polityce rolnej, fiskalnej państwa, niestabilnym prawie, małym zainteresowaniu inwestorów zewnętrznych gminą i regionem, niewystarczającej puli funduszy UE na inwestycje komunalne i prorozwojowe i złych prognozach demograficznych.

Przebadana grupa respondentów za główne kierunki rozwoju Gminy Tuczępy uznała: tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, budowę infrastruktury technicznej poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy, rozwój przedsiębiorczości i usług niezwiązanych z rolnictwem, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych oraz podnoszenie poziomu i jakości wykształcenia.

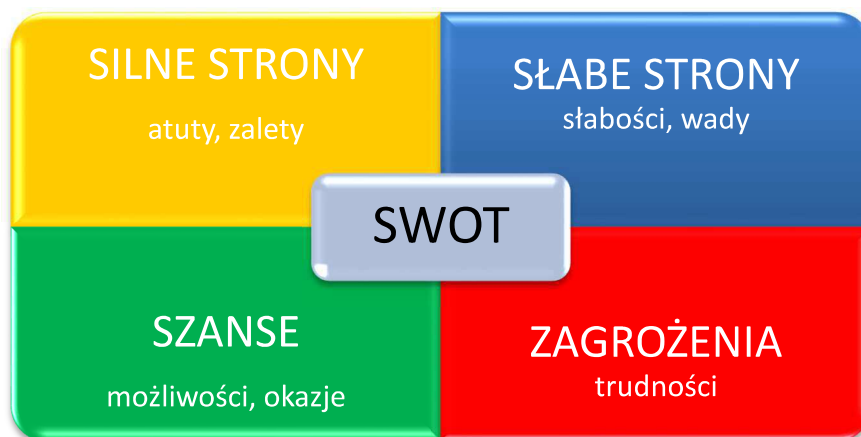
II. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

1. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to jedna z najpopularniejszych i najskuteczniejszych metod analitycznych wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego.

Jej nazwa pochodzi od akronimów angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

Rysunek 1. Schematyczne przedstawienie analizy SWOT

Źródło: Opracowanie własne

Poniższa analiza SWOT została przeprowadzona dla Gminy Tuczępy, jako część Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020. Obejmuje ona główne elementy mające wpływ na rozwój gminy i regionu. Analizy dokonano w oparciu o dostępne dane uzyskane podczas prac nad Strategią, w tym dane Urzędu Gminy Tuczępy, dane GUS, informacje zebranych podczas warsztatów grupowych, przeprowadzonych badań ankietowych, a także na podstawie obserwacji własnych.

Tabela 1. Analiza SWOT Gminy Tuczępy - SILNE i SŁABE STRONY

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ■ wolne tereny pod działalność gospodarczą, ■ dobra dostępność komunikacyjna (drogi wojewódzkie nr 756 i 757, linie kolejowe linia szerokotorowa LHS – hutniczo-siarkowa relacji Hrubieszów – Sławków (Zagłębie Dąbrowskie) i linia normalnotorowa Włoszczowice – Chmielnik) ■ dobra baza oświatowa, ■ zaplecze sportowe, ■ możliwość rozwoju zaplecza owocowo-warzywnego, ■ wysoki poziom kształcenia w placówkach oświatowych, ■ sprawna administracja, ■ walory turystyczne, atrakcyjne przyrodniczo i kulturowo tereny, ■ korzystne warunki środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi usług agroturystycznych i produkcji zdrowej żywności, ■ duże zasoby konkurencyjnej płacowo grupy aktywnych zawodowo osób, ■ dobra sytuacja finansowa Gminy, ■ proinwestycyjne nastawienie władz gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ niska opłacalność rolnictwa, ■ rozdrobienie gospodarstw rolnych, ■ odpływ wykształconych i aktywnych mieszkańców Gminy do dużych aglomeracji, ■ niski poziom rozwoju gospodarczego, ■ słaby rozwój przedsiębiorczości, ■ brak inwestorów zewnętrznych, ■ brak bazy turystycznej, ■ pogarszająca się struktura demograficzna mieszkańców Gminy, ■ wysokie bezrobocie, ■ występowanie zjawiska ukrytego bezrobocia, ■ braki w infrastrukturze kanalizacyjnej, ■ brak lokalnych organizacji gospodarczych w zakresie wspierania przedsiębiorczości, ■ brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, ■ brak stałej bazy skupowej i związane z tym trudności w zbyciu płodów rolnych, ■ słabo rozwinięty sektor usług rolniczych, ■ postępujące ubożenie społeczności lokalnej, uniemożliwiające inwestowanie na wsi.

Tabela 2. Analiza SWOT Gminy Tuczępy - SZANSE I ZAGROŻENIA

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ■ położenie na skrzyżowaniu ważnych istniejących i projektowanych połączeń drogowych i kolejowych, ■ pozyskiwanie środków dotacyjnych Unii Europejskiej na realizację projektów infrastrukturalnych i społecznych w ramach programów operacyjnych w perspektywie 2014-2020, ■ wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ■ walory kulturowe i środowiskowe, ■ możliwość wykorzystania funduszy pomocowych na upowszechnienie nowoczesnych form wspomagania przedsiębiorczości, ■ perspektywy szerszej współpracy z samorządami powiatu i województwa, ■ pozyskanie inwestorów krajowych i zagranicznych, ■ rozwój mikro i małych firm, wzrost przedsiębiorczości mieszkańców, ■ rozwój przemysłu rolno-spożywczego, przetwórstwa, ■ rozwój produkcji rolnej poprzez upowszechnianie powstawania grup producenckich, ■ moda na agroturystykę. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ brak perspektyw dla rozwoju rolnictwa, ■ niska opłacalność produkcji rolnej, ■ małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych gminą i regionem, ■ wysokie bezrobocie w gminie i regionie, ■ złe prognozy demograficzne - starzenie się społeczeństwa, emigracja zarobkowa ludzi młodych, odpływ młodzieży z terenów wiejskich, ■ wzrost bezrobocia, ■ zbyt mała pula środków pomocowych na inwestycje komunalne i prorozwojowe szczególnie z RPO WŚ na lata 2014-2020 i PROW, ■ brak skoordynowanej polityki wspierania MSP, ■ niestabilność przepisów prawa, które spowalniają działania inwestycyjne i rozwojowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych w UG Tuczępy, badań ankietowych i konsultacji społecznych.

2. Kierunki rozwoju Gminy Tuczępy

Zdefiniowanie problemów rozwoju Gminy Tuczępy pozwoliło na zaproponowanie strategicznych celów i kierunków działań. Określono Wizję, Misję oraz cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań. Obszary priorytetowe będą służyć realizacji wyznaczonych celów, do których powinny dążyć władze gminy oraz wszyscy zainteresowani jej rozwojem. Realizacja zaplanowanych działań pozwoli na realizację misji gminy oraz jej trwały wzrost gospodarczy.

2.1. Wizja i misja rozwoju Gminy Tuczępy

Wizja rozwoju Gminy Tuczępy

Wizja rozwoju to pożądaný obraz przyszłości jednostki, jej sytuacji gospodarczej i społecznej za kilka lat. Stanowi pewien stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota samorządowa (władze lokalne i partnerzy społeczno-gospodarczy) wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych przewag oraz szans pojawiających się w otoczeniu.

Obraz określony zapisami wizji, przewiduje stworzenie warunków do trwałego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy Tuczępy.

Wizja stanowi odpowiedź na oczekiwania i aspiracje mieszkańców, a jednocześnie ma na celu ukształtowanie wizerunku jednostki, który chce ona osiągnąć na koniec założonego horyzontu czasowego tj. w roku 2020. Możliwe jest to jedynie poprzez aktywną partycypację społeczną (współdecydowanie) lokalnej społeczności z przedstawicielami władz samorządowych oraz partnerami gospodarczymi.

Wnioski płynące z dotychczasowej analizy słabych i silnych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, a także wielopoziomowe konsultacja zarówno z zespołem strategicznym, jak i mieszkańcami pozwoliły na opracowanie jednolitego i spójnego zapisu, której nadano następujące brzmienie:

WIZJA ROZWOJU GMINY:

Gmina Tuczępy miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, nauki i prowadzenia działalności gospodarczej, dzięki zmodernizowanej infrastrukturze, dostępnym terenom inwestycyjnym, dobrej bazie edukacyjnej oraz czystemu i zasobnemu środowisku naturalnemu.

Misja rozwoju Gminy Tuczępy

Sposobem urzeczywistnienia zakładanej wizji jest misja. Stanowi ona nadrzędny cel funkcjonowania wspólnoty samorządowej. Określa przede wszystkim rolę władz w procesie rozwoju, ale ma równocześnie integrować, motywować i rozbudzać aspiracje całej społeczności lokalnej.

Zadaniem misji jest także motywowanie i integrowanie mieszkańców oraz ugruntowanie w nich potrzeby partycypacji w rozwoju oraz lokalnej tożsamości.

Wreszcie misja spełnia funkcję promującą gminę, w szczególności wobec potencjalnych inwestorów oraz turystów. Stanowi jasny przekaz dla mieszkańców i gości odwiedzających Gminę Tuczępy.

MISJA GMINY TUCZĘPY:

Misją Gminy Tuczępy jest tworzenie mieszkańcom, przedsiębiorcom i inwestorom, jak najlepszych warunków do życia i rozwoju, poprzez pełne wykorzystania lokalnych i regionalnych zasobów i szans rozwojowych, w celu podniesienia poziomu życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gminy, przy zachowaniu walorów przyrodniczych oraz integracji społeczności lokalnej.

Uzupełnieniem i rozwinięciem misji rozwoju Gminy Tuczępy jest określenie nadrzędnego celu rozwoju Gminy, celów strategicznych i operacyjnych.

NADRZĘDNY CEL ROZWOJU GMINY TUCZĘPY:

Wzrost poziomu życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gminy Tuczępy, poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów i walorów środowiskowych, gospodarczych i kapitału ludzkiego oraz dogodnego położenia komunikacyjnego, przy jednoczesnym wzmocnieniu atrakcyjności inwestycyjnej Gminy w powiecie i regionie.

W kolejnych rozdziałach zaprezentowano i opisano obszary priorytetowe, cele strategiczne, operacyjne, kierunki działań i zadania oraz projekty inwestycyjne i społeczne przyczyniające się do ich realizacji.

2.2. Obszary priorytetowe, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań

Obszary priorytetowe

Diagnoza społeczno-gospodarcza stanu obecnego Gminy Tuczępy przeprowadzona w II części strategii, wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz sporządzona na tej podstawie analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie celów strategicznych, do realizacji których dążyć będzie w swoich działaniach Gmina Tuczępy, aby urzeczywistnić określoną wyżej wizję.

Rysunek 2. Obszary priorytetowe Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy

Źródło: Opracowanie własne

Dla każdego z głównych priorytetowych obszarów rozwoju opracowany został cel strategiczny, który uszczegółowiony jest dostosowanymi do zagadnienia celami operacyjnymi. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki działań – przykładowe projekty do realizacji. Należy je jednak odbierać jako pewną propozycję, otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, opisującą ogólne ramy koncentracji aktywności finansowej, programowej oraz organizacyjnej całej wspólnoty gminy w perspektywie długofalowej.

Rysunek 3. Schemat prezentujący strukturę celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy

Tabela 3. Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 1 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR 1: PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA		
CEL STRATEGICZNY 1. FUNKCJONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ	1.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa, rozbudowa i modernizacja dróg, zwiększanie przepustowości dróg, usprawnienie ruchu ▪ rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej ▪ budowa sieci kanalizacyjnej ▪ wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków ▪ modernizacja i rozbudowa systemu energooszczędnego oświetlenia drogowego ▪ budowa i modernizacja chodników i parkingów
	1.2. Estetyzacja, rewitalizacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opracowywanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego ▪ rewitalizacja obszarów gminy tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze ▪ opracowanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji ▪ przygotowanie i promocja terenów pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe ▪ poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy (oznakowanie dróg, skrzyżowań, znaki ograniczające prędkość, przebudowa istniejących wjazdów z dróg gminnych na drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe) ▪ budowa przystanków i przydrożnych zatok poprawiających bezpieczeństwo użytkowników ▪ rozwój i pielęgnacja zieleni na terenach rekreacyjnych i w centrach wsi ▪ inwentaryzacja zasobów przyrodniczych
	1.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów oświatowych i kulturalnych ▪ modernizacja i termomodernizacja obiektów oświatowych i kulturalnych ▪ budowa sal gimnastycznych, hal sportowych i boisk szkolnych ▪ budowa i modernizacja i wyposażenie placów zabaw ▪ rozwój infrastruktury turystycznej w miejscach atrakcyjnych turystycznie ▪ poprawa dostępności do szerokopasmowego Internetu ▪ zarządzanie przestrzeni w centrach miejscowości na potrzeby ogólnodostępnych miejsc do rozwoju kultury, rekreacji i wypoczynku
	1.4. Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększanie dostępności do łączy telekomunikacyjnych, w szczególności do szerokopasmowego Internetu ▪ przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu ▪ zwiększanie dostępności usług publicznych przy wykorzystaniu Internetu i innych nowoczesnych technologii ▪ zapewnienie powszechnego dostępu do e-usług i e-administracji

Tabela 4. Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 2 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR 2: ŚRODOWISKO		
CEL STRATEGICZNY 2. CZYSSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE	2.1. Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona ważnych pod względem przyrodniczym obiektów i terenów ▪ modernizacja systemów melioracyjnych, budowa zbiorników małej retencji ▪ racjonalne wykorzystanie zasobów środowiskowych ▪ inwentaryzacja i waloryzacja obszarów cennych przyrodniczo ▪ tworzenie nowych form ochrony przyrody ▪ odpowiednie oznakowanie pomników przyrody i innych cennych przyrodniczo obiektów i terenów
	2.2. Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ instalacja/montaż systemów solarnych i fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej ▪ montaż instalacji prosumenckich ▪ budowa lamp hybrydowych ▪ wspieranie działań zmierzających do zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii ▪ promocja wykorzystania alternatywnych źródeł energii
	2.3. Poprawa efektywności energetycznej budynków oraz gospodarka niskoemisyjna.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ termomodernizacja budynków użyteczności publicznej ▪ wymiana opraw oświetleniowych na energooszczędne (LED) ▪ modernizacja systemów grzewczych ▪ montaż pomp ciepła ▪ transport niskoemisyjny ▪ tworzenie infrastruktury rowerowej (budowa ścieżek rowerowych) ▪ wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej
	2.4. Rozwój systemu gospodarki odpadami.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zbieranie o składowanie zebranych odpadów ▪ organizowanie efektywnego systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych ▪ zwiększenie udziału recyklingu ▪ wyeliminowanie nielegalnych składowisk odpadów ▪ monitoring zagrożeń w zakresie nielegalnych wysypisk odpadów ▪ wsparcie procesów utylizacyjnych, w szczególności odpadów azbestowych ▪ upowszechnianie selektywnej zbiórki odpadów ▪ edukacja mieszkańców w zakresie odpowiedniego segregowania odpadów

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 2 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy - c.d.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR 2: ŚRODOWISKO		
CEL STRATEGICZNY 2. CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE	2.5. Wdrożenie systemu zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przeprowadzanie działań na rzecz ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery ▪ zapobieganie tworzeniu nielegalnych wysypisk śmieci ▪ opracowanie i wdrażanie planu gospodarki niskoemisyjnej ▪ promocja i upowszechnianie zachowań skutkujących zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do środowiska ▪ podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców
	2.6. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnianie proekologicznego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wdrożenie kampanii promocyjnej oraz działań zmierzających do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców ▪ wdrożenie w placówkach oświatowych zajęć z proekologicznych zachowań ▪ edukacja prozdrowotna ▪ promocja zdrowego, ekologicznego stylu życia ▪ organizacja zajęć terenowych dla uczniów w ekologicznych gospodarstwach rolnych ▪ organizacja akcji sprzątania świata ▪ organizacja akcji informacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 3 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR 3: MIESZKAŃCY		
CEL STRATEGICZNY 3. ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY	3.1. Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wsparcie edukacji oraz systematyczna aktualizacja programów edukacyjnych ▪ organizacja zajęć wyrównawczych dla uczniów ▪ poszerzenie oferty efektywnych działań edukacyjnych i zajęć pozalekcyjnych ▪ wspieranie edukacji pozaszkolnej ▪ zapewnienie odpowiedniej pomocy pedagogicznej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji ▪ organizacja zajęć edukacyjnych oraz kształcenia ustawicznego dla osób dorosłych ▪ pomoc stypendialna dla najzdolniejszych uczniów
	3.2. Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych poprzez modernizację i doposażenie placówek oświatowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doposażenie szkół w pomoce i materiały dydaktyczne ▪ komputeryzacja i cyfryzacja placówek oświatowych ▪ upowszechnianie kultury fizycznej wśród uczniów
	3.3. Podejmowanie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonym wykluczeniem społecznym ▪ aktywizacja osób bezrobotnych ▪ upowszechnianie wolontariatu ▪ promowanie aktywności i wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych ▪ promowanie form współdziałania w zakresie opieki nad osobami starszymi oraz niepełnosprawnymi ▪ działania na rzecz integracji społeczności lokalnej ▪ promocja aktywności kobiet w życiu zawodowym i społecznym ▪ usuwanie barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym oraz rodzicom z dziećmi ▪ wsparcie dla osób dotkniętych przemocą ▪ tworzenie centrów integracji społecznej ▪ stworzenie gminnego programu aktywizacji osób starszych ▪ tworzenie warunków do powstawania lokalnych inicjatyw edukacyjnych, podnoszących kwalifikacje lokalnej społeczności

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 3 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy - c.d.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR 3: MIESZKAŃCY		
CEL STRATEGICZNY 3. ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY	3.4. Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie i promocja badań profilaktycznych ▪ rozwój ochrony zdrowia w placówkach edukacyjnych ▪ promocja, kształtowanie i pobudzanie świadomości mieszkańców w zakresie zdrowego stylu życia i odżywiania ▪ propagowanie i wspieranie inicjatyw wykorzystujących infrastrukturę rekreacyjno-sportową w celu wypracowania zachowań prozdrowotnych ▪ profilaktyka antyuzależnieniowa/zdrowotna/programy profilaktyczne ▪ przeciwdziałanie uzależnieniom ▪ przeciwdziałanie pogłębianiu się zjawisk patologicznych ▪ poprawa dostępności do wysokiej jakości usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym (np. rozszerzenie oferty konsultacji medycznych i badań specjalistycznych) ▪ kształtowanie, pobudzanie świadomości oraz wsparcie osób wykluczonych społecznie
	3.5. Wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną i aktywne spędzanie wolnego czasu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie jakości funkcjonowania obiektów kultury ▪ opracowanie i rozbudowa programów kultury weekendowej i jej popularyzacja ▪ organizacja dodatkowych zajęć i kół zainteresowań w dziedzinie kultury i tożsamości regionalnej ▪ tworzenie warunków oraz działania na rzecz wzbogacenia oferty sposobów spędzania wolnego czasu przez mieszkańców gminy
	3.6. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doposażanie jednostek zajmujących się utrzymaniem bezpieczeństwa na terenie gminy (zakup samochodów i wyposażenia dla jednostek OSP) ▪ poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym ▪ budowa systemu monitoringu wizyjnego ▪ rozwój współpracy międzygminnej na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa i odpowiedniego zabezpieczenia w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 4 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR 4: GOSPODARKA		
CEL STRATEGICZNY 4. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	4.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ aktywne wspieranie rozwoju i konkurencyjności lokalnych przedsiębiorców ▪ wsparcie unowocześniania procesów produkcyjnych i usług wysokospecjalistycznych ▪ wspieranie doradztwa w zakresie zakładania i prowadzenia własnych działalności gospodarczej ▪ wspieranie równości szans na rynku pracy ▪ aktywizacja zawodowa kobiet ▪ organizacja kursów przekwalifikujących ▪ doradztwo zawodowe ▪ dostosowanie systemu edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy ▪ wykorzystanie nowoczesnych form szkoleniowych (np. e-learningu) ▪ efektywne wykorzystanie środków z Unii Europejskiej na rozwój przedsiębiorczości
	4.2. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wyznaczenie terenów pod inwestycje oraz ich uzbrajanie ▪ tworzenie i wdrażanie systemów wsparcia lokalnej przedsiębiorczości ▪ tworzenie preferencyjnych warunków przyciągających inwestorów zewnętrznych ▪ aktywne poszukiwanie inwestorów krajowych i zagranicznych zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie gminy ▪ stworzenie, promocja i upowszechnianie profesjonalnej i konkurencyjnej oferty inwestycyjnej gminy
	4.3. Podejmowanie działań na rzecz restrukturyzacji rolnictwa oraz zwiększania opłacalności, racjonalizacji, specjalizacji i integracji produkcji rolnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności, towarowości i specjalizacji gospodarstw rolnych ▪ rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego pozwalający na wykorzystanie lokalnego potencjału surowcowego ▪ wzmacnianie systemu doradztwa rolniczego oraz promowanie i wspieranie inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców (spółdzielnie, grupy producenckie, powiązania kooperacyjne) ▪ wspieranie rozwoju i promocja ekologicznego rolnictwa ▪ wspieranie edukacji rolników na temat opłacalności produkcji rolnej oraz nowoczesnego rolnictwa ▪ wyposażanie obszarów wiejskich w infrastrukturę drogową, komunalną, społeczną i energetyczną ▪ promowanie specjalizacji w produkcji rolnej ▪ pomoc w zakresie pozyskiwania środków na modernizację gospodarstw rolnych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 4 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań
OBSZAR 4: GOSPODARKA		
CEL STRATEGICZNY 4. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	4.4. Aktywizacja i promocja pozarolniczych form działalności gospodarczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tworzenie warunków do podejmowania działalności gospodarczej i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy ▪ promowanie przedsiębiorczych postaw na etapie edukacji szkolnej ▪ promocja i wspieranie podejmowania oraz prowadzenia pozarolniczych form działalności gospodarczej ▪ wspieranie działalności gospodarstw ekologicznych, sprzedających produkty bezpośrednio z gospodarstwa ▪ pomoc w zakresie pozyskiwania środków na modernizację gospodarstw lub podejmowanie pozarolniczych form działalności
	4.5. Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ współpraca z gminami ościennymi w zakresie stworzenia kompleksowej oferty agroturystycznej ▪ wspieranie organizacji szkoleń dla mieszkańców w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności agroturystycznej ▪ promocja agroturystyki jako nowej formy działalności gospodarczej ▪ promocja produktów lokalnych ▪ odpowiednie zagospodarowanie i wyeksponowanie atrakcji turystycznych ▪ promocja walorów przyrodniczych występujących na terenie gminy ▪ pomoc w pozyskiwaniu funduszy na podejmowanie działalności w sferze agroturystyki
	4.6. Wdrożenie nowoczesnego i efektywnego systemu promocji gminy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja na portalach społecznościowych, wykorzystanie nowych technologii komunikacyjnych dla promocji gminy ▪ stworzenie bazy danych miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych ▪ wydawanie broszur, ulotek i map promujących atrakcyjność gminy ▪ skuteczna promocja gospodarcza gminy

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Zadania polegające na poprawie sytuacji na danym obszarze

Lista zadań do realizacji w bezpośredniej bądź dalszej przyszłości powstała na podstawie analizy celów rozwoju Gminy, jej mocnych i słabych stron a także szans i zagrożeń. Zadania te, pogrupowane tematycznie, a w dalszej części niniejszego dokumentu ułożone według kryterium ważności, rozwiązywane będą poprzez realizację konkretnych projektów inwestycyjnych lub społecznych. Dla każdego projektu realizowanego w latach 2016-2020 określone zostały ramy czasowe jego realizacji, a także źródła finansowania.

Projekty pozostałe, planowane do realizacji bez dofinansowania z środków UE zostaną opisane analogicznie na większym poziomie ogólności (dotyczy to w szczególności montażu finansowego poszczególnych projektów).

Tabela 7. Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 1. FUNKCJONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ

Cel strategiczny 1. FUNKCJONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ	
CELE OPERACYJNE: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej ▪ Estetyzacja, rewitalizacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej ▪ Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej ▪ Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych 	
PLANOWANE PROJEKTY: <ul style="list-style-type: none"> ■ Budowa oczyszczalni ścieków w Nizinach. ■ Budowa kanalizacji sanitarnej w Nizinach, Januszkowicach, Kargowie, Tuczępach. ■ Budowa instalacji do odwadniania osadu nadmiernego przy oczyszczalni w Tuczępach. ■ Przebudowa dróg gminnych. ■ Przebudowa dróg wewnętrznych. ■ Budowa Centrum Naukowo – Dydaktycznego w ramach PP. ■ Budowa przedszkola w Tuczępach,. ■ Budowa boiska sportowego. ■ Rozbudowa OSP Tuczępy. ■ Poprawa ładu przestrzennego w gminie. Zwiększenie estetyki terenów gminy, zagospodarowanie i unowocześnienie przestrzeni publicznej. ■ Rozwój infrastruktury i zwiększenie dostępności do nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych. 	
Beneficjenci ostateczni: <ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkańcy gminy ▪ przedsiębiorcy i inwestorzy ▪ turyści 	Partnerzy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ władze samorządowe innych jednostek samorządowych ▪ placówki oświatowe ▪ zarząd dróg wojewódzkich i powiatowych
Korzyści bezpośrednie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa dostępności komunikacyjnej Gminy ▪ wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy ▪ wzrost liczby inwestycji na terenie Gminy ▪ poprawa atrakcyjności osiedleńczej Gminy ▪ wzrost jakości życia mieszkańców ▪ lepszy dostęp do infrastruktury edukacyjnej i sportowej ▪ lepsza jakość usług edukacyjnych ▪ wzrost partycypacji publicznej i społecznej mieszkańców ▪ zmniejszenie zjawiska wykluczenia cyfrowego 	
Źródła finansowania: <ul style="list-style-type: none"> ▪ budżet gminy ▪ pozostałe środki publiczne, w tym krajowe fundusze celowe ▪ dotacje, w tym z funduszy unijnych (np. w ramach RPO WŚ 2014-2020, PROW 2014-2020), pozostałych funduszy (np. GIS, WFOŚiGW, NFOŚiGW) oraz ministerialne ▪ instrumenty finansowe – pozadotacyjne środki finansowe w ramach funduszy unijnych (np. pożyczki, wsparcie kapitałowe) 	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 2. CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE

Cel strategiczny 2. CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE

CELE OPERACYJNE:

- Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego
- Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- Poprawa efektywności energetycznej budynków oraz gospodarka niskoemisyjna
- Rozwój systemu gospodarki odpadami
- Wdrożenie systemu zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska
- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnianie proekologicznego stylu życia

PLANOWANE PROJEKTY:

- Modernizacja nieefektywnego oświetlenia drogowego i wewnętrznego w Gminie Tuczępy na oświetlenie LED.
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej:
 - Budynek UG,
 - Szkoła Podstawowa w Tuczępach,
 - Remiza OSP Kargów, Rzędów,
 - Szkoła Podstawowa w Nizinach,
 - Świetlica Wiejska Podlesie, Grzymała, Góra,
 - Gimnazjum Jarosławice,
 - Remiza OSP Tuczępy, Niziny, Januszkowice, Grzymała,
- Instalacje OZE (kolektory słoneczne i instalacje fotowoltaiczne) na budynkach użyteczności publicznej:
 - Szkoła Podstawowa w Tuczępach,
 - Szkoła Podstawowa w Nizinach,
 - Gimnazjum w Jarosławicach.
- Montaż instalacji prosumenckich.
- Realizacja przedsięwzięć proekologicznych.

Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy gminy
- przedsiębiorcy i inwestorzy
- turyści

Partnerzy:

- władze samorządowe innych jednostek samorządowych
- przedsiębiorcy działający w branżach OZE
- placówki edukacyjne
- instytucje ochrony środowiska

Korzyści bezpośrednie:

- poprawa stanu środowiska naturalnego
- wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy
- wzrost liczby inwestycji na terenie Gminy
- poprawa atrakcyjności osiedleńczej Gminy
- wzrost jakości życia mieszkańców
- poprawa estetyki i wizerunku Gminy
- poprawa atrakcyjności turystycznej

Źródła finansowania:

- budżet gminy
- pozostałe środki publiczne, w tym krajowe fundusze celowe
- dotacje, w tym z funduszy unijnych (np. w ramach RPO WŚ 2014-2020, PROW 2014-2020), pozostałych funduszy (np. GIS, WFOŚiGW, NFOŚiGW) oraz ministerialne
- instrumenty finansowe – pozadotacyjne środki finansowe w ramach funduszy unijnych (np. pożyczki, wsparcie kapitałowe)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 9. Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 3. ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY

Cel strategiczny 3. ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY	
CELE OPERACYJNE:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie ▪ Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych poprzez modernizację i doposażenie placówek oświatowych ▪ Podejmowanie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu ▪ Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia ▪ Wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną i aktywne spędzanie wolnego czasu ▪ Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego 	
PLANOWANE PROJEKTY:	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy, w tym doskonalenie oraz zdobywanie nowych kompetencji zawodowych, promowanie idei uczenia się przez całe życie. ■ Unowocześnienie i podniesienie poziomu usług edukacyjnych w wyniku modernizacji obiektów oświatowych i doposażenia w sprzęt szkolny i pomoce dydaktyczne. ■ Komputeryzacja i cyfryzacja placówek oświatowych. ■ Zwiększenie dostępności do opieki przedszkolnej. ■ Poszerzenie oferty edukacyjnej szkół (zajęcia rozwijające zainteresowania, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, zajęcia ze specjalistami). ■ Zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych. ■ Wykorzystanie obiektów dziedzictwa kulturowego do funkcji turystycznych i/lub kulturowych. ■ Realizacja programów społecznych w celu wszechstronnej integracji społecznej oraz przeciwdziałaniu wykluczenia społecznego. ■ Realizacja projektów społecznych, profilaktycznych i społecznych mających na celu poprawę świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej oraz poprawę zdrowia mieszkańców gminy. ■ Promocja postaw prozdrowotnych. ■ Budowa systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz starszych (realizacja programów skierowanych dla tych grup społecznych, tworzenie infrastruktury społecznej). ■ Stworzenie kompleksowej oferty kulturalnej i rozrywkowej w celu stworzenia warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego. ■ Promocja sportu oraz zdrowego stylu życia. ■ Kompleksowe działania w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa publicznego (bezpieczeństwo w ruchu drogowym, kompleksowe wsparcie jednostek OSP, doskonalenie system skutecznego informowania mieszkańców o zagrożeniach). 	
Beneficjenci ostateczni:	Partnerzy:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkańcy gminy ▪ organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ władze samorządowe innych jednostek samorządowych ▪ placówki edukacyjne

Korzyści bezpośrednie:

- wzrost jakości życia mieszkańców
- wzrost ilości usług edukacyjnych
- wzrost poziomu edukacji
- lepszy dostęp oraz jakość usług edukacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- wzrost partycypacji publicznej i społecznej mieszkańców
- poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych
- reintegracja społeczna

Źródła finansowania:

- budżet gminy
- pozostałe środki publiczne, w tym krajowe fundusze celowe
- dotacje, w tym z funduszy unijnych (np. w ramach RPO WŚ 2014-2020, PROW 2014-2020), pozostałych funduszy (np. GIS, WFOŚiGW, NFOŚiGW) oraz ministerialne
- instrumenty finansowe – pozadotacyjne środki finansowe w ramach funduszy unijnych (np. pożyczki, wsparcie kapitałowe)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 4. NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Cel strategiczny 4. NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	
<p>CELE OPERACYJNE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy ▪ Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy ▪ Podejmowanie działań na rzecz restrukturyzacji rolnictwa oraz zwiększania opłacalności, racjonalizacji, specjalizacji i integracji produkcji rolnej ▪ Aktywizacja i promocja pozarolniczych form działalności gospodarczej ▪ Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki ▪ Wdrożenie nowoczesnego i efektywnego systemu promocji gminy 	
<p>PLANOWANE PROJEKTY:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Promocja przedsiębiorczości, wdrożenie kompleksowego systemu wsparcia przedsiębiorczości. ■ Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości społecznej (np. spółdzielnie socjalne). ■ Wdrożenie systemu wsparcia kompleksowej restrukturyzacji rolnictwa, zwiększenie opłacalności, specjalizacja produkcji, wsparcie integrowanej produkcji żywności. ■ Wsparcie gospodarstw rolnych w zakresie poszukiwania dodatkowych źródeł dochodu w gospodarstwach rolnych. ■ Wspieranie rozwoju gospodarstw ekologicznych, agroturystycznych oraz rozwoju ekoturystyki. ■ Promocja gminy z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod. 	
<p>Beneficjenci ostateczni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mieszkańcy gminy ▪ inwestorzy zainteresowani rozwojem działalności na terenie gminy ▪ przedsiębiorcy działający na terenie Gminy ▪ rolnicy ▪ turyści ▪ organizacje pozarządowe działające w sferze ekonomii społecznej 	<p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ władze samorządowe innych jednostek samorządowych ▪ organizacje pozarządowe ▪ Lokalna Grupa Działania
<p>Korzyści bezpośrednie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem drobnej działalności usługowej ▪ wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy ▪ wzrost liczby inwestycji na terenie gminy ▪ powstanie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia ▪ wzrost kwalifikacji zawodowych mieszkańców ▪ wzrost zamożności i jakości życia mieszkańców 	
<p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ budżet gminy ▪ pozostałe środki publiczne, w tym krajowe fundusze celowe ▪ dotacje, w tym z funduszy unijnych (np. w ramach RPO WŚ 2014-2020, PROW 2014-2020), pozostałych funduszy (np. GIS, WFOŚiGW, NFOŚiGW) oraz ministerialne ▪ instrumenty finansowe – pozadotacyjne środki finansowe w ramach funduszy unijnych (np. pożyczki, wsparcie kapitałowe) 	

Źródło: Opracowanie własne

2.4. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami dokumentów wspólnotowych, krajowych i wojewódzkich o charakterze strategicznym

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016 – 2020, a w szczególności jej cele strategiczne i operacyjne są zgodne z celami innych dokumentów strategicznych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i wojewódzkim. Poniżej przedstawiono analizę zgodności niniejszej Strategii z celami takich dokumentów.

Strategia UE Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia Europa 2020 jest dokumentem opracowanym przez Komisję Europejską, którego głównym celem jest określenie kierunków działań, których realizacja poskutkuje wyjściem z kryzysu i przygotowaniem gospodarki europejskiej na wyzwania czekające w okresie, na jaki Strategia została przygotowana. Strategia Europa 2020 została przyjęta przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 roku. W Strategii podkreślona została potrzeba wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów. W celu osiągnięcia powyższych założeń zaproponowano trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia i zapewniającej spójność: gospodarczą, społeczną i terytorialną.

W strategii wyznaczone zostały także cele Unii na 2020 rok. Zgodnie z nimi:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%,
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczyć 3% PKB Unii,
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki),
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie,
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Powyższe cele szczegółowe wpisują się w realizację trzech ogólnych priorytetów: inteligentny rozwój, zrównoważony rozwój, rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Komisja w Strategii przedstawia siedem projektów przewodnich, które umożliwią postępy w ramach każdego z priorytetów tematycznych:

- „Unia innowacji” – wykorzystywanie działalności badawczo-rozwojowych do zwalczania takich problemów jak: zmiany klimatu, efektywność energetyczna, zasoby czy zmiany demograficzne,
- „Mobilna Młodzież” – poprawa warunków i podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego oraz podniesienie poziomu kształcenia i szkolenia na każdym szczeblu edukacyjnym, a także poprawa sytuacji młodzieży na rynku pracy,
- „Europejska agenda cyfrowa” – osiągnięcie trwałych korzyści ekonomicznych i społecznych z jednolitego rynku cyfrowego, a przez to ułatwienie dostępu do szerokopasmowego Internetu,
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – wsparcie w kierunku niskoemisyjnego i efektywniejszego wykorzystania zasobów przez społeczeństwo; zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego,
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – wsparcie przedsiębiorczości i pomoc w sprostaniu nowych wyzwań, wsparcie konkurencyjności przemysłu europejskiego, pomoc w wykorzystaniu możliwości wynikających z globalizacji i gospodarki przyjaznej środowisku,
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – unowocześnianie rynków pracy związane z rosnącym bezrobociem, a także zapewnienie trwałości obecnych modeli społecznych,
- „Europejski program walki z ubóstwem” – zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, zwiększenie świadomości i uznania pracy ludzi ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym, umożliwiając im godne życie i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Cele zaplanowane do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016 – 2020 są zgodne z priorytetami, celami oraz założeniami projektów przewodnich Strategii Europa 2020.

Tabela 11. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Strategii UE Europa 2020

Strategia UE Europa 2020		Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020								
		CEL STRATEGICZNY								
		1		2		3		4		
		FUNKcjONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ		CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE		ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY		NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA		
		CELE OPERACYJNE								
INICJATYWA PRZEWODNIA	1	Europejska agenda cyfrowa	4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych						
	2	Unia innowacji	4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych						
	3	Mobilna młodzież	4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych			1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie	1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy
	4	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	2	Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności energetycznej budynków						
			5	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnianie proekologicznego stylu życia						
	5	Polityka przemysłowa w erze globalizacji							1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy
	6	Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia	1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie						
2			Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych poprzez modernizację i wyposażenie placówek oświatowych							
7	Europejski program walki z ubóstwem					3	Podjęcie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu			

Źródło: Opracowanie własne

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 roku. Głównym celem dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków, a głównym sposobem osiągnięcia tego celu jest stabilny i wysoki wzrost gospodarczy. Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów strategicznych:

I. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna:

- Cel 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji.
- Cel 2. Zmniejszanie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym.
- Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki.
- Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.

II. Polska Cyfrowa:

- Cel 5. Stworzenie Polski Cyfrowej.

III. Kapitał Ludzki:

- Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.

IV. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko:

- Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

V. Równoważenie potencjałów rozwojowych regionu:

- Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego zrównoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
- Cel 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

VI. Sprawne Państwo:

- Cel 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej.

VII. Kapitał społeczny:

- Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Tabela 12. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.		Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020							
		CEL STRATEGICZNY							
		1		2		3		4	
		FUNKcjONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ		CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE		ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY		NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	
CELE STRATEGICZNE		CELE OPERACYJNE							
		1	Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna	4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych				
2	Polska Cyfrowa	4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych						
3	Kapitał Ludzki	4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych			1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie	1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy
4	Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko	1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej	1	Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego				
				2	Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności energo-tycznej budynków				
				3	Rozwój systemu gospodarki odpadami				
				4	Wdrożenie systemu zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska				
5	Równoważenie potencjałów rozwojowych regionu	1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej	2	Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności energo-tycznej budynków	1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie	1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy
6	Sprawne Państwo					1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie		
7	Kapitał społeczny					3	Podjęcie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu		

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest główną strategią rozwojową w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Pomyślność realizacji wszystkich założonych w tej Strategii celów będzie uzależniona od wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które mogą wpływać na dostępność środków finansowych na jej realizację. Szczególne znaczenie będzie miał rozwój sytuacji w gospodarce światowej, a w szczególności w strefie euro.

Celem głównym Strategii staje się więc wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Celami strategicznymi zawartymi w dokumencie są:

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo:

Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem.

Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe.

Cel.I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka:

Cel.II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej.

Cel.II.2. Wzrost wydajności gospodarki.

Cel.II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.

Cel.II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.

Cel.II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych.

Cel.II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

Cel.II.7. Zwiększenie efektywności transportu.

Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna:

Cel.III.1. Integracja społeczna.

Cel.III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

Cel.III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego zrównoważonego rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Tabela 13. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo.		Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020							
		CEL STRATEGICZNY							
		1		2		3		4	
		FUNKcjONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ		CZyste, Zadbane i Zasobne Środowisko Naturalne		ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY		NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	
OBSZARY I CELE STRATEGICZNE		CELE OPERACYJNE							
		I. Sprawne i efektywne państwo: Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem. Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe. Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.	1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej			1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie	
2	Estetyzacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych				4	Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia			
3	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej						1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy	
II. Konkurencyjna gospodarka: Cel.II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej. Cel.II.2. Wzrost wydajności gospodarki. Cel.II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki. Cel.II.4. Rozwój kapitału ludzkiego. Cel.II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych. Cel.II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. Cel.II.7. Zwiększenie efektywności transportu.	1		Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej	1	Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego	1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie	1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy
				2	Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności energetycznej budynków				
	3		Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej	4	Wdrożenie systemu zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska	2	Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych poprzez modernizację i doposażenie placówek oświatowych		
	4		Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych	5	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnianie proekologicznego stylu życia	1			
III. Spójność społeczna i terytorialna: Cel.III.1. Integracja społeczna. Cel.III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych. Cel.III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego zrównoważonego rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.	1		Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej			1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie		
	2		Estetyzacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych			3	Podejmowanie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu		
	4		Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych			4	Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia		

Źródło: Opracowanie własne

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (KSRR) została przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r. Jest to kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym, zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej oraz zarys mechanizmu koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego wprowadza szereg modyfikacji sposobu planowania i prowadzenia polityki regionalnej w Polsce, a wraz z nimi różnych polityk publicznych mających największy wpływ na osiągnięcie celów określonych w stosunku do terytoriów. Wiele propozycji dotyczy zarządzania politykami ukierunkowanymi terytorialnie i obejmuje zagadnienia współpracy, koordynacji, efektywności, monitorowania i ewaluacji. KSRR zakłada także dalsze wzmacnianie roli regionów w osiągnięciu celów rozwojowych kraju i w związku z tym zawiera propozycje zmian roli samorządów wojewódzkich w tym procesie oraz modyfikacji sposobu udziału w nim innych podmiotów publicznych. Polityka regionalna jest w nim rozumiana szerzej niż dotychczas – jako interwencja publiczna realizująca cele rozwojowe kraju przez działania ukierunkowane terytorialnie, a których głównym poziomem planowania i realizacji pozostaje układ regionalny. Szczegółowe propozycje rozwiązań dotyczą przede wszystkim:

- odejścia od postrzegania polityki regionalnej wyłącznie przez zróżnicowania przestrzenne mierzone na poziomie regionów na rzecz wykorzystania potencjałów endogenicznych terytoriów dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – kreowania wzrostu, zatrudnienia i spójności,
- odejścia od podziału na polityki inter- i intraregionalną, na rzecz jednej, wspólnej polityki (ze wspólnymi celami) określającej cele w odniesieniu do terytorium dla wszystkich podmiotów publicznych, każdy z tych podmiotów realizuje inne zadania zgodnie ze sferą swojej kompetencji,
- stymulowania konkurencyjności w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej, jak również wspomaganie rozprzestrzeniania procesów rozwoju z ośrodków najszybciej rozwijających się na pozostałe obszary kraju,
- większej efektywności działań w ramach polityki regionalnej przez skoncentrowanie interwencji polityki regionalnej na wybranych obszarach tematycznych i przestrzennych (obszarach strategicznej interwencji),
- wprowadzenia kompleksowego systemu integracji i koordynacji polityk publicznych mających istotny wpływ terytorialny z celami polityki regionalnej określonych dla poszczególnych terytoriów,
- wprowadzenia nowych instrumentów partnerstwa i koordynacji działań ukierunkowanych terytorialnie – kontraktu terytorialnego,

- racjonalizacji systemu zarządzania i finansowania polityk publicznych, przez określenie najbardziej efektywnego poziomu dostarczania usług publicznych,
- zwiększenia efektywności polityki regionalnej m.in. przez szerokie zastosowanie zasady warunkowości i mechanizmów konkurencji w dostępie do środków publicznych jako nagrody opartej o realizację założonych wskaźników rzeczowych,
- przemodelowania systemu finansowania polityki regionalnej przez oparcie go o wieloletni plan finansowy i kontrakty terytorialne.

Głównym celem jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrost, zatrudnienie i spójność w horyzoncie długookresowym. Dla polityki regionalnej do 2020 roku ustala się następujące cele strategiczne:

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”):

- 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitarnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych.
- 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi.
- 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”):

- 2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym.
- 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe.
- 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów trących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.
- 2.4. Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE.
- 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o niższej dostępności.

Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”):

- 3.1. Wzmocnienie strategicznego wymiaru polityki regionalnej.
- 3.2. Poprawa jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne.
- 3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania.
- 3.4. Wspomaganie budowania kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieć współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.

Tabela 14. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.		Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020							
		CEL STRATEGICZNY							
		1		2		3		4	
		FUNKcjONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ		CZyste, Zadbane i zasobne ŚRODOWISKO NATURALNE		ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY		NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	
CELE STRATEGICZNE		CELE OPERACYJNE							
		Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”) Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”) Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”)	1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej			1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie	1
2	Estetyzacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych				4	Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia	2	Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy	
3	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej								
1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej		1	Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego	1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie	1	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy	
			2	Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności energetycznej budynków					
3	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej		4	Wdrożenie systemu zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska	2	Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych poprzez modernizację i doposażenie placówek oświatowych	3	Podjęcie działań na rzecz restrukturyzacji rolnictwa oraz zwiększania opłacalności, racjonalizacji, specjalizacji i integracji produkcji rolnej	
4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych		5	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnianie proekologicznego stylu życia	1		4	Aktywizacja i promocja pozarolniczych form działalności gospodarczej	
1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej				1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie			
			2	Estetyzacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych					3
		4	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych	4					Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia

Źródło: Opracowanie własne

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO ROKU 2020

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020, uchwalona 16 lipca 2013 r. przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego jest najważniejszym dokumentem programowym, który określa wizję rozwoju oraz cele i kierunki rozwoju województwa świętokrzyskiego.

Nadrzędną ideę działań podejmowanych w regionie w perspektywie 2020 roku można zawrzeć w poniżej sformułowanej misji *Strategii Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020*:

Misja Strategii:

„Pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska”.

Realizacja misji *Strategii* nie ogranicza się - co należy wyraźnie podkreślić - tylko do prerogatyw samorządu województwa świętokrzyskiego. W kontekście wdrażania *Strategii* należy mówić zarówno o bezpośrednim oddziaływaniu władz regionu, jaki i ich wpływie pośrednim. Samorząd jest zatem inicjatorem, jak i koordynatorem realizacji *Strategii*. Warto zauważyć, iż władze regionalne starają się powiększyć swoje oddziaływanie na procesy rozwojowe m.in. poprzez kontrakty terytorialne, gdzie można pozyskiwać finansowanie rządowe oraz promując partnerstwo publiczno – prywatne (umożliwiające finansowanie prywatne w sferze usług publicznych), a także partnerstwo publiczno - publiczne umów partnerskich między JST.

Konkretyzacja powyższej misji *Strategii* będzie się odbywała na drodze realizacji następujących sześciu celów strategicznych:

- Cel strategiczny 1.** Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej.
- Cel strategiczny 2.** Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu.
- Cel strategiczny 3.** Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki.
- Cel strategiczny 4.** Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu.
- Cel strategiczny 5.** Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich.
- Cel strategiczny 6.** Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu.

Tabela 15. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO ROKU 2020

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO ROKU 2020		Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020									
		CEL STRATEGICZNY									
		1		2		3		4			
		FUNKcjONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ		CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE		ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY		NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA			
CELE STRATEGICZNE		CELE OPERACYJNE									
		1	Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej	1	Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej						
				2	Estetyzacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych						
				3	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej						
			2	Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu							1
								2	Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy		
3	Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki							1	Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie		
								2	Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych poprzez modernizację i wyposażenie placówek oświatowych		
								3	Podjęcie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu		
								4	Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia		
4	Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu										

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 15. Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO ROKU 2020 – c.d.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO ROKU 2020		Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020							
		CEL STRATEGICZNY							
		1		2		3		4	
		FUNKcjONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ		CZYS TE, ZADBA NE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE		ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY		NOWOCZESNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	
		CELE OPERACYJNE							
5	Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich					3	Podjęmowanie działań na rzecz restrukturyzacji rolnictwa oraz zwiększania opłacalności, racjonalizacji, specjalizacji i integracji produkcji rolnej		
						4	Aktywizacja i promocja pozarolniczych form działalności gospodarczej		
6	Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu			1	Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego				
				2	Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności energetycznej budynków				
				3	Rozwój systemu gospodarki odpadami				
				4	Wdrożenie systemu zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska				
				5	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnianie proekologicznego stylu życia				

Źródło: Opracowanie własne

2.5. Źródła finansowania zadań planowanych do realizacji w ramach Strategii

Osiągnięcie zakładanych w związku z realizacją Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016 – 2020 celów wymaga uruchomienia znacznych środków finansowych na realizację poszczególnych działań.

Ciężar realizacji postanowień Strategii muszą wziąć na siebie zarówno władze lokalne, jak i przedsiębiorcy oraz mieszkańcy. Ze względu na ograniczoną ilość środków finansowych jaką dysponuje samorząd lokalny, bardzo korzystną formą realizacji zadań publicznych może stać się partnerstwo publiczno-prywatne. Formuła takiej współpracy przyczynić się może do zwiększenia ilości oraz wartości realizowanych inwestycji. Stopień zaangażowania środków prywatnych może być także w takim przypadku dobrym miernikiem trafności wybranych do realizacji zadań.

Bardzo dużą szansę w zakresie pozyskiwania środków na realizację działań niezbędnych do osiągnięcia celów nakreślonych w ramach Strategii stwarza nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020. Gmina Tuczępy zamierza aktywnie pozyskiwać środki na realizację zadań przyczyniających się do poprawy warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego gminy.

Nakreślone w Strategii działania, których wdrożenie przyczyni się do osiągnięcia stanu wskazanego w wizji gminy na rok 2020 finansowane będą ze wszystkich dostępnych źródeł:

- budżet Gminy Tuczępy,
- budżet powiatu buskiego, województwa świętokrzyskiego i kraju,
- środki pomocowe instytucji zaangażowanych w realizację założeń niniejszego dokumentu,
- programy pomocowe Unii Europejskiej;
- środki instytucji finansowych oraz funduszy inwestycyjnych,
- środki inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych,
- inne źródła.

Wymienione źródła finansowania nie stanowią zamkniętego katalogu. Wszyscy uczestnicy procesu wdrażania postanowień Strategii dołożą wszelkich starań, aby w jak największym stopniu wykorzystać pojawiające się możliwości finansowania poszczególnych działań.

Tabela 16. Plan finansowy Gminy Tuczępy na lata 2016-2020

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014 r.	Środki z fund. strukt.	Pożyczki WFOŚiGW kredyt na udział własny	Plan na 2015 r.	Wykonanie za 6 m-cy 2015 r.	Środki z fund. strukt. plan	Środki z fund. strukt.wyk.	Pożyczki WFOŚiGW kredyt na udział własny plan	Plan			
										2016 r.	Środki z fund. strukt. plan 2016 r.	2017 r.	2018 r.
1.	Dochody własne	9203731,88	221539,31	0	9296080,00	4726495,92	3391100	1662296,73	0	6780594,55	-	5874487,70	7442000
2.	Udziały dochodach budżetu państwa	1235432	-	-	1390263,00	623728	-	-	-	1495589	-	1500000	1576000
3.	Subwencje z budżetu Państwa (ogólna, wyrównawcze, oświatowa)	3955997	-	-	4124329,00	2470644	-	-	-	4298701	-	4300000	4326000
4.	Dotacje celowe na zadania zlecone	2144395,10	-	-	1998488,53	959897,90	-	-	-	1693499	-	1700000	190000
5.	Dotacje celowe na zadania własne*	311890,73	-	-	233115,00	139047	-	-	-	77745	-	75512,30	446000
I.	DOCHODY OGÓŁEM 1+2+3+4+5	16851446,71	-	-	17042275,53	8919812,82	-	-	-	14346128,55	-	13450000	13980000
II.	Pożyczki i kredyty**	2687794,47	-	-	2060000	0	-	-	-	0	-	0	0
Razem I i II		19539241,18	-	-	19102275,53	8919812,82	-	-	-	14346128,55	-	13450000	13980000
5.	Wydatki bieżące budżetu (bez odsetek od pożyczek)	12072797,15	-	-	13300519,90	6933799,18	-	-	-	11734584,25	-	12477275	12988000
	w tym wynagrodzenia pochodne	5836192,35	-	-	6145994,56	3389158,88	-	-	-	5502450	-	6094402,52	6112685,72
6.	Wydatki na inwestycje bez odsetek od pożyczek	6605115,60	-	-	5739461,16	1438318,85	-	-	-	2161544,30	-	487725	500000
III.	WYDATKI OGÓŁEM 5+6	18677912,75	-	-	19039981,06	8372118,03	-	-	-	13896128,55	-	12965000	13488000
7.	Oprocentowanie pożyczek	2251,44	-	-	89500,00	28929,64	-	-	-	150000	-	145000	142000
8.	Spłata pożyczek i kredytów	-	-	-	897794,47	897794,47	-	-	-	300000	-	340000	350000
IV.	Razem poz. 7+8	2251,44	-	-	987794,47	926724,11	-	-	-	450000	-	485000	492000
Razem III i IV		18680164,19	-	-	20027275,53	4801047,67	-	-	-	14346128,55	-	13450000	13980000
1.	Wynik finansowy [I-(III+IV)]	1828717,48	-	-	2985000,00	518765,15	-	-	-	0	-	0	0
2.	% udział pozycji IV w dochodach rocznych	0,02%	-	-	5,80%	10,39%	-	-	-	3,14%	-	3,61%	3,52%
* W tym środki pochodzące z funduszy strukturalnych													
** Pożyczki z WFOŚiGW, kredyty na udział własny na zadania inwestycyjne wieloletnie													

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Tuczępy

2.6. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), w myśl której przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty polityk, strategii, planów lub programów w określonych obszarach, wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W myśl art. 48 ww. ustawy organ opracowujący dokument po uzgodnieniu z właściwymi organami może odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach w dniu 18 stycznia 2016 r. (znak sprawy: WPN-II.410.5.2016.EC) w odpowiedzi na wniosek Gminy Tuczępy w sprawie odstąpienia od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020”. Również Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w dniu 19 stycznia 2016 r. (znak sprawy: NZ.9022.5.2.2016) w odpowiedzi na wniosek Gminy Tuczępy o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wyraził zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. dokumentu.

Po przeprowadzeniu analizy przedłożonej dokumentacji, uwzględniając zakres planowanych działań, rodzaj i skalę oddziaływań na środowisko oraz cechy obszaru objętego opracowaniem, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach stwierdził, biorąc pod uwagę charakter dokumentu strategicznego oraz rodzaj planowanych działań inwestycyjnych, a także uwarunkowania analizowanego obszaru nie przewiduje się, że realizacja planowanych zadań będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, w tym na przyrodę.

Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uznał, że biorąc pod uwagę cele strategiczne i operacyjne - można odstąpić od przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ze względu na to, iż realizacja przewidzianych działań nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko w zakresie zdrowia i życia ludzi.

III. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA

1. Wdrażanie, ewaluacja i monitoring Strategii

System monitoringu i ewaluacji Strategii jest niezbędny, aby zagwarantować, że postanowienia przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020:

- będą konsekwentnie realizowane,
- zapewni się warunki instytucjonalne i organizacyjne do ich wdrażania,
- nastąpi weryfikacja zapisów dokumentu w odniesieniu do zmieniających się warunków otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wdrożenie Strategii podzielone na poziomy zaprezentowane na poniższym rysunku:

Rysunek 4. Najważniejsze poziomy wdrażania Strategii

Źródło: Opracowanie własne

POZIOM ORGANIZACYJNY:

Strategia Rozwoju Gminy posiada kierunki działań, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej oraz wszystkich instytucji niepublicznych i publicznych, które działają na rzecz rozwoju wspólnoty. Zasada współpracy i partnerstwa jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych organizacji, instytucji oraz środowisk, wymaga ścisłej współpracy i koordynacji pomiędzy zainteresowanymi stronami. Efektywność realizacji działań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od podmiotu zarządzającego jej wdrażaniem.

Wśród osób zaangażowanych w realizację Strategii mogą się znaleźć zarówno osoby biorące czynny udział przy opracowaniu dokumentu strategicznego jak również pracownicy innych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy Tuczępy. Do ich zadań należeć będzie nadzorowanie

procesu wdrażania Strategii oraz czuwanie nad realizacją jej celów na płaszczyźnie organizacyjnej. Osoba ta (lub osoby, w zależności od decyzji podmiotu) współpracować będzie z podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie poszczególnych działań wynikających z celów strategicznych dokumentu. Zaangażowana też będzie w procesy pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację zadań strategicznych oraz organizacja cyklicznych spotkań instytucji i partnerów z terenu Gminy.

Postęp realizacji kierunków rozwoju zawartych w dokumencie określany będzie poprzez monitorowanie wskaźników kontekstowych poszczególnych działań określonych w Strategii.

W celu zapewnienia właściwej realizacji Celów i Zadań ujętych w strategii wskazanym jest sporządzanie sprawozdań z realizacji Strategii Rozwoju Gminy. Sprawozdania winny się opierać na wartościach wskaźników przekazanych przez instytucje bezpośrednio odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań wynikających z dokumentu planistycznego.

Sprawozdanie stanowić będzie podstawę debaty na poziomie merytorycznym przez Radę Gminy i inne instytucje publiczne.

POZIOM MERYTORYCZNY:

Poziom merytoryczny obejmuje decyzyjny element wdrażania i monitorowania działań zapisanych w dokumencie Strategii oraz ich ocenę i aktualizację. W celu zapewnienia właściwej realizacji Celów i Zadań ujętych w Strategii może zostać powołany zespół ds. monitoringu i ewaluacji strategii, w którego pracach mogą brać udział przedstawiciele wszystkich instytucji lokalnych koordynujących realizację zadań zapisanych w Strategii. W zależności od decyzji podmiotu wdrażającego, **zespół ds. monitoringu i ewaluacji strategii**, może zostać powołany na cały okres obejmujący realizację Strategii, celowo na okres opracowywania raportu z ewaluacji lub też może zostać zastąpiony przez osobę do której zadań należeć będzie monitoring i ewaluacja założonych celów i zadań.

Zasadnym jest by zespół ds. monitoringu i ewaluacji strategii spotykał się co najmniej raz w roku przed formułowaniem budżetu Gminy na rok następny. W trakcie spotkania nastąpi ocena realizacji celów strategii na podstawie sprawozdania z realizacji strategii. Na tej podstawie powinien zostać opracowany **raport rekomendacyjny działań strategicznych**, zawierający zadania priorytetowe oraz propozycje ewentualnych zmian strategii na rok następny.

Wnioski opracowane przez zespół przekazywane będą Wójtowi Gminy, który podejmować będzie decyzję o ich uwzględnieniu bez konieczności podejmowania uchwały o aktualizacji

Strategii Rozwoju Gminy lub o konieczności podjęcia takiej uchwały, jeżeli zaproponowane zmiany będą tego wymagać. Ocena realizacji celów i rekomendacje zmian w odniesieniu do konkretnych zadań powinny uwzględniać procedurę priorytetyzacji, czyli określenia wskazania zadań najpilniejszych i najbardziej potrzebnych pod względem rozwojowym.

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020 odbywać się będzie na poziomie strategicznym i operacyjnym.

Rysunek 5. Schemat wdrażania i monitorowania Strategii na poziomie strategicznym i operacyjnym

Źródło: Opracowanie własne

Obecny kształt Strategii został opracowany w warunkach społecznych, ekonomicznych i politycznych, które są stanami dynamicznymi. Ewaluacja na poziomie strategicznym obejmować będzie systematyczne obserwowanie zmian wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy, procesów zachodzących w otoczeniu oraz aktualizowaniu celów i priorytetów.

2. Wskaźniki realizacji Strategii

Wskaźniki operacyjne i strategiczne

Zapisy Strategii zostały opracowane w warunkach społecznych, ekonomicznych i politycznych, które są stanami dynamicznymi. Ewaluacja na poziomie strategicznym obejmować będzie systematyczne obserwowanie zmian wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy Tuczępy, procesów zachodzących w otoczeniu oraz aktualizowaniu celów i kierunków działania. Monitorowanie wdrażania dokumentu strategii na poziomie strategicznym przedstawia poniższa schemat:

Rysunek 6. Schemat monitorowania wdrażania Strategii na poziomie strategicznym

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto, by zapewnić kontrolę nad stopniem realizacji poszczególnych celów niniejszej Strategii Rozwoju Gminy, opracowano listę rekomendowanych wskaźników operacyjnych – z podaniem źródła ich uzyskania. Mierniki te są używane przede wszystkim podczas monitoringu realizacji oraz aktualizacji dokumentu.

Za proces wdrażania realizacji Strategii odpowiedzialny będzie **zespół ds. realizacji strategii** lub poszczególni pracownicy Urzędu Gminy upoważnieni przez Wójta.

Do zadań zespołu należeć będzie:

- dokonywanie analizy spójności zrealizowanych działań z celami strategicznymi,
- określanie rzeczywistego stopnia realizacji poszczególnych celów operacyjnych,
- zbieranie danych na koniec każdego roku kalendarzowego i przygotowywania **rocznych sprawozdań z wdrożenia dokumentu strategicznego**.

Lista mierników stanowi jedynie propozycję, która podczas prowadzenia procesów monitorowania i przeglądu strategicznego może być modyfikowana i uzupełniana.

Tabela 17. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze PRZESTRZEŃ i INFRASTRUKTURA

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
CEL STRATEGICZNY 1. FUNKCJONALNA, DOSTĘPNA ORAZ ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA Z NOWOCZESNĄ I ZMODERNIZOWANĄ INFRASTRUKTURĄ	1.1. Modernizacja i rozwój infrastruktury drogowej i komunalnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ długość wybudowanych dróg ▪ długość utwardzonych dróg ▪ długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej ▪ długość wybudowanych odcinków sieci kanalizacyjnej ▪ wskaźnik zwodociągowania gminy ▪ wskaźnik skanalizowania gminy ▪ długość powstałej lub zmodernizowanej sieci energooszczędnego oświetlenia ▪ długość wyremontowanych chodników ▪ liczba nowoutworzonych miejsc parkingowych 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski
	1.2. Estetyzacja i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba opracowanych, zaktualizowanych planów zagospodarowania przestrzennego ▪ ilość terenów przygotowanych pod inwestycje ▪ powierzchnia terenów pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe ▪ ilość środków przeznaczonych na promocję terenów inwestycyjnych ▪ liczba oznakowania poziomego dróg, skrzyżowań, znaków ograniczających prędkość, przebudowanych wjazdów z dróg gminnych na drogi wyższego rzędu ▪ liczba wybudowanych przystanków, przydrożnych zatok ▪ powierzchnia terenów zielonych na terenach rekreacyjnych i w centrach wsi podanych zabiegom pielęgnacji ▪ liczba zinwentaryzowanych obiektów i zasobów przyrodniczych 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski
	1.3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba wybudowanych/rozbudowanych/zmodernizowanych obiektów oświatowych ▪ liczba wybudowanych/rozbudowanych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych ▪ liczba zmodernizowanych/poddanych termomodernizacji obiektów oświatowych i kulturalnych ▪ liczba wybudowanych sal gimnastycznych ▪ liczba wybudowanych boisk szkolnych ▪ liczba wybudowanych/zmodernizowanych i wyposażonych placów zabaw ▪ liczba zmodernizowanych lub rozbudowanych miejsc zorganizowanego wypoczynku ▪ liczba gospodarstw domowych podłączonych do szerokopasmowego Internetu ▪ liczba urzędzeń ogólnodostępnych do rozwoju kultury, rekreacji i wypoczynku 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 17. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze PRZESTRZEŃ i INFRASTRUKTURA - c.d.

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
1.4.	Rozwój infrastruktury i dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ długość wybudowanych sieci szerokopasmowych ▪ liczba gospodarstw domowych podłączonych do szerokopasmowego Internetu ▪ liczba osób objętych projektami związanymi z przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu ▪ liczba komputerów z dostępem do Internetu przekazanych osobom/rodzinom zagrożonych wykluczeniem cyfrowym ▪ liczba usług publicznych dostępnych w formie elektronicznej ▪ liczba mieszkańców korzystających z e-usług i e-administracji ▪ liczba osób objętych bezpłatnym dostępem do Internetu 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 18. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze ŚRODOWISKO

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
CEL STRATEGICZNY 2. CZYSZTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE	2.1. Ochrona walorów i zasobów środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej ▪ liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków ▪ długość zmodernizowanej melioracji ▪ liczba oznakowanych pomników przyrody oraz innych cennych przyrodniczo obiektów i terenów ▪ liczba zinwentaryzowanych cennych przyrodniczo obiektów ▪ liczba nowoutworzonych form ochrony przyrody 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, RDOŚ
	2.2. Zwiększanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności energetycznej budynków.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji ▪ liczba zainstalowanych systemów solarnych i fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej ▪ liczba działań wspierających zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii ▪ liczba zmodernizowanych systemów grzewczych ▪ liczba akcji promujących wykorzystanie alternatywnych źródeł energii 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski
	2.3. Rozwój systemu gospodarki odpadami.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba gospodarstw domowych prowadzących selektywną zbiórkę odpadów ▪ liczba podmiotów zajmujących się zbiórką odpadów ▪ liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk śmieci ▪ częstotliwość odbioru odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych ▪ liczba akcji edukacyjnych zakresie odpowiedniego segregowania odpadów ▪ wartość udzielonego wsparcia w zakresie utylizacji odpadów niebezpiecznych 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 18. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze ŚRODOWISKO - c.d.

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
CEL STRATEGICZNY 2. CZyste, Zadbane i Zasobne Środowisko Naturalne	2.4. Wdrożenie systemu zapobiegania zanieczyszczeniom środowiska.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba przeprowadzonych działań na rzecz ograniczenia emisji do atmosfery ▪ liczba zlikwidowanych nielegalnych wysypisk śmieci ▪ liczba nałożonych kar za zanieczyszczanie środowiska ▪ liczba zrealizowanych zadań w ramach planu gospodarki niskoemisyjnej ▪ liczba wdrożonych programów mających na celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Urząd Marszałkowski, WFOŚiGW, NFOŚiGW
	2.5. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz upowszechnianie proekologicznego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba wdrożonych programów edukacyjnych zmierzających do podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców ▪ liczba przeprowadzonych akcji promujących ekologiczny styl życia ▪ liczba zorganizowanych zajęć terenowych dla uczniów w ekologicznych gospodarstwach rolnych ▪ liczba zorganizowanych akcji sprzątania świata 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 19. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze MIESZKAŃCY

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
CEL STRATEGICZNY 3. ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY	3.1. Podwyższenie poziomu edukacji, zwiększenie kompetencji zawodowych i upowszechnianie uczenia się przez całe życie.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób dorosłych doksztalających się ▪ liczba kursów i szkoleń zorganizowanych dla osób dorosłych ▪ liczba udzielonych stypendiów najzdolniejszym uczniom ▪ liczba godzin zorganizowanych zajęć wyrównawczych ▪ liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych ▪ liczba godzin zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych ▪ liczba uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych ▪ liczba uczniów objętych specjalnym programem opieki pedagogicznej ▪ wskaźnik skolaryzacji ▪ struktura wykształcenia mieszkańców 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS
	3.2. Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych poprzez modernizację i doposażenie placówek oświatowych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba doposażonych szkół w materiały dydaktyczne ▪ liczba komputerów przypadających na jednego ucznia ▪ liczba komputerów z dostępem do Internetu przypadających na jednego ucznia 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS
	3.3. Podejmowanie działań na rzecz integracji społeczności lokalnej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu ▪ liczba osób starszych, którym zapewniono opiekę ▪ liczba inicjatyw realizowanych przez NGO lub we współpracy JST z NGO ▪ liczba zrealizowanych projektów mających na celu usuwanie barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym ▪ liczba osób dotkniętych przemocą objętych wsparciem ▪ stopa bezrobocia ▪ liczba bezrobotnych podejmujących zatrudnienie ▪ liczba osób korzystających z pomocy społecznej ▪ liczba osób żyjących w ubóstwie 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Starostwo Powiatowe, portal NGO, PUP, Urząd Wojewódzki

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 19. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze MIESZKAŃCY - c.d.

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
CEL STRATEGICZNY 3. ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY	3.4. Rozwój usług społecznych, profilaktycznych i zdrowotnych oraz promocja prozdrowotnego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ilość akcji promujących profilaktykę i ochronę zdrowia ▪ liczba udzielonych porad lekarskich w skali roku ▪ ilość lekarzy działających na terenie gminy ▪ ilość przeprowadzonych badań profilaktycznych ▪ liczba zrealizowanych projektów z zakresu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu liczba przeprowadzonych akcji profilaktycznych, prozdrowotnych 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS
	3.5. Wzrost tożsamości lokalnej poprzez ofertę kulturalną i aktywne spędzanie wolnego czasu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych rocznie na terenie gminy ▪ liczba osób uczestniczących w imprezach kulturalnych organizowanych na terenie gminy ▪ ilość programów kultury weekendowej ▪ liczba uczestników programów weekendowych ▪ ilość nowopowstałych kół zainteresowań 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS
	3.6. Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba przestępstw ▪ liczba doposażonych jednostek zajmujących się utrzymaniem bezpieczeństwa na terenie gminy ▪ liczba wypadków drogowych ▪ liczba zainstalowanych kamer w systemie monitoringu wizyjnego ▪ liczba wdrożonych projektów mających na celu poprawę poziomu bezpieczeństwa publicznego 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Komenda Powiatowa Policji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 20. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze GOSPODARKA

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
CEL STRATEGICZNY 4. NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba nowoutworzonych przedsiębiorstw ▪ liczba przedsiębiorstw wdrażających nowe technologie produkcyjne ▪ liczba udzielonych porad w zakresie zakładania i prowadzenie własnej działalności gospodarczej ▪ struktura bezrobotnych według płci ▪ stopa bezrobocia ▪ liczba bezrobotnych kobiet podejmujących zatrudnienie ▪ liczba osób biorących udział w kursach przekwalifikowujących ▪ liczba osób znajdujących zatrudnienie w branży zgodnej z kierunkiem wykształcenia ▪ liczba zorganizowanych szkoleń przy wykorzystaniu techniki e-learningu ▪ wartość pozyskanych środków z Unii Europejskiej przez przedsiębiorców 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, PUP, Starostwa Powiatowe, Urząd Marszałkowski, CEIDG
	4.2. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ powierzchnia terenów przeznaczonych pod inwestycje ▪ powierzchnia terenów uzbrojonych ▪ liczba nowych podmiotów gospodarczych, które podjęły działalność na terenie gminy ▪ liczba przeprowadzonych akcji promujących atrakcyjność gospodarczą gminy 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Starostwa Powiatowe, Urząd Marszałkowski, CEIDG
	4.3. Podejmowanie działań na rzecz restrukturyzacji rolnictwa oraz zwiększania opłacalności, racjonalizacji, specjalizacji i integracji produkcji rolnej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba zmodernizowanych gospodarstw rolnych ▪ liczba gospodarstw rolnych posiadających certyfikat gospodarstwa ekologicznego ▪ liczba nowych grup producenckich ▪ liczba gospodarstw zrzeszonych w grupach producenckich ▪ liczba gospodarstw rolnych / grup producenckich w klastrach rolno-spożywczych ▪ liczba przeprowadzonych akcji promujących ekologiczne rolnictwo ▪ liczba przeprowadzonych akcji promujących specjalizację w produkcji rolnej ▪ wartość pozyskanych środków zewnętrznych na modernizację gospodarstw rolnych 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Starostwa Powiatowe, ARIMR, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Rolnictwa

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 20. Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze GOSPODARKA - c.d.

Cel Strategiczny	Cele operacyjne	Wskaźniki	Źródło
CEL STRATEGICZNY 4. NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA	4.4. Aktywizacja i promocja pozarolniczych form działalności gospodarczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba osób podejmujących własną działalność gospodarczą ▪ liczba rolników podejmujących pozarolnicze formy działalności ▪ liczba przeprowadzonych akcji promujących przedsiębiorcze postawy na etapie edukacji szkolnej ▪ liczba przeprowadzonych akcji promujących podejmowania oraz prowadzenia pozarolniczych form działalności gospodarczej ▪ wartość pozyskanych środków zewnętrznych na modernizację gospodarstw lub podejmowanie pozarolniczych form działalności 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Starostwa Powiatowe, ARIMR, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Rolnictwa
	4.5. Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba utworzonych gospodarstw agroturystycznych ▪ liczba zmodernizowanych gospodarstw agroturystycznych ▪ liczba przekształconych gospodarstw rolnych na gospodarstwa agroturystyczne ▪ liczba zorganizowanych szkoleń w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności agroturystycznej ▪ liczba przeprowadzonych akcji promujących atrakcje turystyczne gminy (liczba wydanych broszur, ulotek, map, liczba osób odwiedzających strony internetowe poświęcone gminnym atrakcjom turystycznym) ▪ wartość pozyskanych środków zewnętrznych na działalność w sferze turystyki 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Starostwa Powiatowe, ARIMR, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Rolnictwa
	4.6. Wdrożenie nowoczesnego i efektywnego systemu promocji gminy.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ liczba wejść na strony internetowe i profile poświęcone gminie ▪ liczba pozycji figurujących w bazie podmiotów sfery turystycznej ▪ liczba wydanych broszur, ulotek i map promujących atrakcyjność gminy ▪ liczba udzielonych porad przez centrum informacji gminnej 	Urząd Gminy Tuczępy, GUS, Ośrodki Doradztwa Rolniczego, Starostwa Powiatowe, ARIMR, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Rolnictwa

Źródło: Opracowanie własne

PODSUMOWANIE

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020 określa działania samorządu w zakresie rozwiązywania problemów społecznych i gospodarczych oraz określa pożądane kierunki ich rozwiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy zakłada realizację wielu powiązanych ze sobą działań i projektów. Niektóre z nich mogą być wykonywane niezależnie, ale wszystkie stanowią zwartą konstrukcję celu generalnego, jakim jest: *„Wzrost poziomu życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gminy Tuczępy, poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów i walorów środowiskowych, gospodarczych i kapitału ludzkiego oraz dogodnego położenia komunikacyjnego, przy jednoczesnym wzmocnieniu atrakcyjności inwestycyjnej Gminy w powiecie i regionie”*.

Jako długookresowy dokument planistyczny, będzie wymagała uszczegóławiania i precyzowania. Oznacza to, że w przyszłości cele i działania ujęte w Strategii powinny zostać uzupełnione o szczegółowe działania i projekty.

Skuteczność realizacji Strategii uzależniona będzie od wielu czynników, a przede wszystkim od zaangażowania administracji samorządowej, współdziałania instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie gminy i powiatu oraz wielkości pozyskanych środków finansowych.

Strategia Rozwoju Gminy Tuczępy na lata 2016-2020 jest szansą na optymalne wykorzystanie lokalnych zasobów przestrzennych, infrastrukturalnych, gospodarczych, społecznych i środowiskowych oraz potencjału wszystkich partnerów mogących mieć wpływ na rozwój społeczny i gospodarczy Gminy.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy to szansa na uruchomienie procesów aktywizacji społeczności lokalnej, to wreszcie możliwość powoływania lokalnych koalicji, porozumień na rzecz realizacji konkretnych projektów infrastrukturalnych i programów społecznych.

Wykorzystanie tej szansy leży w głównej mierze w rękach administracji samorządowej, która może włączyć instytucje publiczne, przedsiębiorców i organizacje społeczne do współdziałania.

Paradoksalnie brak dostatecznej ilości środków finansowych powinien sprzyjać zacieśnianiu współpracy, optymalizowaniu rozwiązań, wyzwalaniu oddolnych inicjatyw z wykorzystaniem całej infrastruktury społecznej i kapitału ludzkiego.

W rozwiązanie problemów społeczno-gospodarczych Gminy, których skala i zasięg często przekracza możliwości działania pojedynczego samorządu powinny włączyć się wojewódzka administracja rządowa i samorządowa, różni partnerzy publiczni i prywatni, a niektóre programy pomocy powinny być wspierane ze środków finansowych państwa.

Do takich nierozwiązywalnych na poziomie gminy problemów należy zaliczyć m.in.: zjawisko strukturalnego bezrobocia, niskie aspiracje życiowe i edukacyjne, migrację aktywnej i wykształconej młodzieży do dużych aglomeracji itp.

Strategia zawiera szczegółową diagnozę w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Może stanowić bazę cennych informacji dla osób, instytucji, organizacji społecznych i pozarządowych z terenu Gminy i województwa świętokrzyskiego interesujących się Gminą Tuczępy w różnych aspektach: inwestycyjnym, turystycznym, naukowym, czy jako miejscem do pracy i zamieszkania.

Z pewnością dokument ten będzie z czasem odgrywał jeszcze większą rolę niż została mu przypisana w momencie jego tworzenia.

Spis tabel

Tabela 1.	Analiza SWOT Gminy Tuczępy - SILNE i SŁABE STRONY
Tabela 2.	Analiza SWOT Gminy Tuczępy - SZANSE I ZAGROŻENIA
Tabela 3.	Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 1 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy
Tabela 4.	Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 2 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy
Tabela 5.	Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 3 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy
Tabela 6.	Cele operacyjne i kierunki działań wspierające realizację Celu Strategicznego 4 Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy
Tabela 7.	Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 1
Tabela 8.	Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 2. CZYSTE, ZADBANE I ZASOBNE ŚRODOWISKO NATURALNE
Tabela 9.	Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 3. ZINTEGROWANI, AKTYWNI I WYKSZTAŁCENI MIESZKAŃCY
Tabela 10.	Zadania wspierające realizację CELU STRATEGICZNEGO 4. NOWOCZESNA, INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA
Tabela 11.	Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Strategii UE Europa 2020
Tabela 12.	Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności
Tabela 13.	Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne
Tabela 14.	Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
Tabela 15.	Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy z celami STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO DO ROKU 2020
Tabela 16.	Plan finansowy Gminy Tuczępy na lata 2016-2020
Tabela 17.	Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA
Tabela 18.	Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze ŚRODOWISKO
Tabela 19.	Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze MIESZKAŃCY
Tabela 20.	Mierniki realizacji celów operacyjnych w obszarze GOSPODARKA

Spis rysunków

Rysunek 1.	Schematyczne przedstawienie analizy SWOT
Rysunek 2.	Obszary priorytetowe Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy
Rysunek 3.	Schemat prezentujący strukturę celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Tuczępy
Rysunek 4.	Najważniejsze poziomy wdrażania Strategii
Rysunek 5.	Schemat wdrażania i monitorowania Strategii na poziomie strategicznym i operacyjnym
Rysunek 6.	Schemat monitorowania wdrażania Strategii na poziomie strategicznym